

PARITETNI ODBOR: BOJKOTA NI BILO

Paritetni odbor je torej obravnaval in sprejel prošnje 27 občin, naj se te vključijo v območje, kjer naj bi veljala določila zaščitnega zakona za našo narodno skupnost. Toliko občinskih uprav je namreč nedvoumno pozitivno odgovorilo na pismo, ki jim je bilo poslano letos poleti o tem, naj se izrečejo o vključitvi svojega ozemlja v zaščiteno območje. Odgovore nekaterih občin bo odbor moral še dodatno pregledati, poleg tega med temi 27 občinami ni Trsta, ki ni poslal še nobenega odgovora, ne s strani večine ne opozicije. Kot znano, pa je pozitiven odziv prišel iz Gorice, kjer je večina občinskih svetovalcev zahtevala, naj se v zaščitni zakon vključi celotno območje občine, čeprav naj bi se zaščita v tem mestu izvajala na različne načine. Sicer ne gre še za dokončen seznam občin (ali njihovih delov), kjer naj veljajo določila zaščitnega zakona: paritetni odbor je namreč komaj obravnaval prejete dopise (nekateri morajo še priti, za kar bo odbor ponovno pisal posameznim občinskim upravam), sicer pa ima na razpolago še leto dni časa, da dokončno oblikuje območje. Vsekakor bo ta dokončni seznam moral na koncu odobriti predsednik republike.

Potek seje odbora, ki je zasedal prav na Miklavžev praznik, lahko torej tolmačimo pozitivno. Tudi zato, ker ni prišlo do bojkota desne sredine, ki so ga nekateri napovedovali. Pravzaprav je vprašanje, če so pobudniki bojkota (šesterica članov paritetnega odbora) mislili resno. Konec koncev je ta poteza služila verjetno le za politično promocijo neke stranke (točneje njenega deželnega svetovalca) ob bližajočih se deželnih volitvah, morda pa tudi za merjenje moči znotraj desnosredinske koalicije. Učinek je vsekakor vprašljiv, nekatere sredine (zlasti samozvana "tretja krovna organizacija") pa so se s tem dejanjem pred slovensko in italijansko javnostjo dodobra osmešile.

Paritetni odbor torej opravlja svoje delo, čeprav z občasnimi "incidenti". Seveda pa ni vse odvisno od njega. Vrsta drugih vprašanj je rešljiva brez potrebe po posegu paritetnega odbora in tu smo - ob nekaterih svetlih izjemah - še daleč. Morda tudi zaradi ne ravno idealnega ozračja, ki ga nekatere politične sile ustvarjajo, tudi v luči bližnjih volitev. Vendar bi to ozračje lahko bistveno izboljšali, če ne bi nasledili na določene "floskule", kot npr. na tisto, ki jo je pred dnevi z velikim poudarkom na prvi strani objavil tržaški italijanski dnevnik. Ob njenem prebiranju je človek izvedel za zastrašujočo novico, da bodo v Gorici uvedli "totalno dvojezičnost". In to je pisal dnevnik, ki naj bi bil blizu levi sredini, torej tudi Slovincem...

IVAN ŽERJAL

MALA CECILIJANKA / MLADINSKI IN OTROŠKI ZBORI V GORICI

ZVENEČE OTROŠKE STRUNE

IVA KORŠIČ

Dolgi vrsti parkiranih avtomobilov na Drevoredu 20.

ko. Lesena školjka na odru je bila tokrat postavljena za naše najmlajše pevce, ki so se zbrali v kulturnem hramu, da

dobesedno napolnila do najmanjšega razpoložljivega kotička, saj so poslušalci stali celo na prehodih in stopniščih.

septembra, prenatrpani parkirnišči ob Kulturnem centru Lojze Bratuž so na praznik Brezmadežne, 8. t.m., nedvoumno pričali, da se v dvorani dogaja nekaj lepega in pomembnega. In res je bilo ta

bi na Mali Cecilijanki, ki jo pripravlja Zveza cerkvenih pevskih zborov, pokazali, kaj so se z vztrajnostjo in delavnostjo naučili na pevskih vajah.

Za ta prigrizni praznik naših otrok se je velika dvorana

Ko so se prižgale luči na odru, je nanj stopila napovedovalka Martina Valentincič pa še prof. Mirjam Bratina Pahor, ki je z izbranimi mislimi nagovorila poslušalce in vse gojitelje petja.

STRAN 10

GORICA / PO SIMPOZIJU O VLADIMIRJU TRUHLARJU

SPOROČILO TEOLOGA V POEZIJI

DAMJAN HLEDE

"Človeka je Bog ustvaril iz zemlje, toda iz tiste zemlje, na kateri se je človek rodil," je na simpoziju o Vladimirju Truhlarju rekel Ivan Golub, eminenca hrvaške teologije, član mednarodne vatikanske teološke komisije. Če je v goriški zemlji, v kateri je "teolog v poeziji" Karel Vladimir Truhlar

zagledal luč sveta, prisotno to, kar se je v njem uresničilo in postalo življenje, potem se v poslanstvu tega mesta skriva še nekaj skrivnostno preroškega, podobnega zametkom nekega novega, še neodkrita, a strastno iskanega sveta.

Toda barva tega poslanstva in poti njegovega iskanja je "motnordeča", je barva kr-

vi. Je barva Boga, ki išče človeških src, da bi se vanje prelila in uresničila svetlobo, iz katere izhaja. Barva, ki jo zakriva tema človeške trdostnosti in razumarske nadutosti. Iste ali podobne (v drugo barvo preoblečene) tisti, ki je skušala zasenčiti Truhlarjevo življenje in ga potisniti v pozabo.

STRAN 10

V ŠTMAVRU PRI GORICI

OSKRUNITEV!

Grozovito nasilno dejanje nad človeškim dostojanstvom, ki zahteva, da se krivci najdejo, bi lahko zapisali pod grobo oskrnitev nagrobnikov in večnih počivališč naših ljudi v Štmaru.

Minuli teden so namreč neznanci na vaškem pokopališču v Štmaru razbili, pomazali in nečloveško oskrnili več grobišč in nagrobnih spomenikov naših rajnih ljudi, ki tam počivajo. Iz dnevne kronike smo izvedeli, da za neznanci poizvedujejo policija in orožniki.

Zadnja ugibanja o vandalih gredo tudi v smer satanističnih sekt, saj je bilo na vaškem pokopališču v Štmaru več križev izruvanih iz grobov in obrnjenih narobe, kar kaže na sataniste; o morebitnih satanističnih gibanjih pa pričajo tudi barvni napisi na zidovih pokopališču, ki slavijo Satana.

Napisali smo, da gre za hudo dejanje, za eno najhujših dejanj, ki jih lahko naredi človek, saj vemo, da antropologi začnejo v dolgi človeški zgodovini govoriti o človeku sele takrat, ko le-ta začne pokopavati svoje mrtve. Se pravi, da je človek postal človek takrat, ko se je zavedel svoje končnosti, v istem času pa tudi svoje svetlosti, odprtosti v večnost in je zato začel pokopavati svoje mrtve.

Kot ljudje in kristjani smo seveda ogorčeni tudi zaradi oskrunjenja naših svetih simbolov in zato pričakujemo, da bodo oblasti krivce izsledile in jih izročile sodnim oblastem!

V razmislek samo še vprašanje: česa vsega niso zmogli ljudje, ki se niti pred večnim počitkom rajnih in simbolom križa ne ustavijo?

Je z našo družbo res tako hudo narobe, da se bomo morali bati še za grobove naših rajnih in nam svete kraje?

JUP

OSTANI ZVEST NOVEMU GLASU, KER TI NOVI GLAS VSAK TEDEN GOVORI O ZVESTOBI NAŠIM VREDNOTAM!

Naroči se na naš tednik, naroči se na Novi glas!

Vsak nov naročnik in vsakdo, ki pridobi novega naročnika, dobi veliko knjigo Goriške Mohorjeve družbe! Knjigo dobi v dar tudi vsak naš dosedanji naročnik, ki bo do konca meseca januarja 2003 poravnal naročnino!

Novi glas je tvoj tednik! Naroči se nanj in pridobi novega naročnika!

ITALIJANSKA NOTRANJA POLITIKA

FIAT IN DEVOLUCIJA

V središču pozornosti italijanske javnosti sta še vedno Bossijeva "devolucija" in huda kriza avtomobilske družbe FIAT. Devolucija pomeni prenos oblasti od središča na obrobje. Po tolikem času praznoprav se marsikomu ni jasno, zakaj in čemu prvak Severne lige Umberto Bossi vztraja pri tem angleškem izrazu, ko je vsem znano, da se zavzema za federalno ureditev države ali bolje za najširšo avtonomijo vseh dežel, ki jih predvideva republiška ustava. Bossijeva stranka je sicer članica Doma svoboščin, to je

sar pa Bossijeva zakonsko besedilo, ki vsebuje le 11 vrstic, ne zagotavlja. Predsednik Ciampi je še pristavil, da mora osrednja državna oblast še dalje edina določevati temeljne smernice na področju solstva. Zgodilo pa se je, da se je minister Bossi javno obregnil ob predsednikova izvajanja in ga celo pokaral, češ da zakonodajna oblast pripada le parlamentu. Toda predsednik vlade Berlusconi je spet poskrbel, da so se vode pomirile, tako da je senat končno le odobril Bossijev "devolucijo". Kočljivo zadevo bo v kratkem vzela

zaprl nekaj obratov, med drugimi obrat na Siciliji. Med prizadetimi delavci je takoj završalo. Stavke, cestne in železniške zapore ter poulične manifestacije so nekaj vsakdanjega. Osrednja vlada je na začetku previdno molčala. Oglasil pa se je predsednik Berlusconi in dejal, kako mu je žal, da ni "prost", saj bi drugače sam kmalu odpravil krizo in rešil FIAT! Medtem so sindikati složno odklanjali sanacijski načrt, ki ga je predlagalo podjetje, iznenada pa je v svet treščila novica, da je vlada sklenila dogovor z avtomobilsko hišo, po katerem ne bo noben delavec ostal brez dohodkov, podjetje pa ne bo zaprlo nobenega obrata. Govori se predvsem o dopolnilni blagajni in o predčasnih upokojit-

2
ČETRTEK,
2. DECEMBRA
2002

koalicije, ki zdaj vlada v Italiji, a se dobro zaveda, da so nekateri njegovi partnerji v vladi po duši in srcu izraziti centralisti in bi najraje videli, da v tem pogledu ne bi bilo nobenih sprememb. Za Severno ligo pa je devolucija naravnost življenjskega pomena, zato je njen prvak pred kratkim javno zagrozil, da bo povzročil

krizo vlade in razpis predčasnih državnozbornih volitev, če se v parlamentu ne bo začel postopek za odobritev zakona, ki bo priznaval deželam primarno zakonodajno oblast na področju zdravstva, solstva in krajevne varnosti. Senatna zbornica je tako sredi prejšnjega tedna končno odobrila ustrezen zakon, čeprav se mu je opozicija odločno upirala. Med razpravo pa je močno zaškripalo v vladajoči večini, a se je predsedniku Berlusconi spet posrečilo, da je pomiril razburkane duhove, tako da vladajoča koalicija ni imela škode. Da je slednja bila v škripcih, so posredno pokazale besede, ki jih je tik pred odobritvijo zakona izustil predsednik republike Ciampi. Ta je namreč poudaril, da za italijansko državo prihaja v poštev le SOLIDARNOSTNI FEDERALIZEM, kar pomeni, če-

v pretres poslanska zbornica, nekateri pa že napovedujejo bistvene novosti. Vsekakor je treba vedeti, da se z "devolucijo" spreminja republiška ustava, pri čemer je treba natančno spoštovati člen 138, ki določa potek parlamentarne postopka (dvojno glasovanje v obeh vejah parlamenta z možnostjo razpisa referendumov).

Da je italijanska avtomobilska industrija FIAT v krizi, je bilo znano že dalj časa. Konkurenca izdelovalcev drugih avtomobilskih znamk je bila čedalje večja in je FIAT baje premalo vlagala v inovacije, nakup nekaj odstotkov Fiatovih delnic po ameriškem mogotcu General Motor pa je očitno malo pomagal. Vodstvo turinske avtomobilske hiše je zato izoblikovalo sanacijski načrt, po katerem bi odslavili kakih osem tisoč delavcev ter

vah. Sindikati so v tem primeru spet enotni in složno odklanjajo sklenjeni dogovor, ki pa ga osebno zagovarja sam predsednik vlade. Ta pa je spet presenetil javnost, ko je dejal, da si bodo delavci v dopolnilni blagajni lahko izboljšali svoj položaj s postranskim delom, to je s t.i. delom "na črno".

Berlusconi sicer ne skriva svojih velikih ambicij. To je pokazal tudi pred nekaj dnevi, ko je na kongresu sredinske stranke UDC v Rimu smelo napovedal, da bo Italija prihodnje leto postala predsedniška republika po francoskem vzoru. Kako si to predstavlja, ni jasno. Spet se je izkazal kot odlični igralec, ki zna obrniti pozornost poslušalcev nase in jo odvrti od resnih problemov. Če je takšna drža državniška, pa je seveda drugo vprašanje.

DL

DELO PARITETNEGA ODBORA

NEKATERIM MANJŠINSKA ZAŠČITA NE GRE V RAČUN

ALOJZ TUL

Odbor sestavlja dvajset članov, od katerih je deset državljani slovenskega jezika. Člane odbora imenujejo ministrski svet, deželni svet in odbor dežele Furlanije-Juljske krajine ter skupščina izvoljenih slovenskih predstavnikov v krajevne ustanove. Čeprav z zamudo, je bil omejen odbor pred meseci končno imenovan in se je začel sestajati. Povabil je 38 občin v deželi, naj mu sporočijo, ali želijo biti vključene v območje manjšinske zaščite.

Ko bi bil moral pred kratkim pregledati do sedaj prejete odgovore, pa se je nepričakovano zataknilo. Seja odbora je bila nesklepčna, ker je šest njegovih članov odšlo iz dvorane z izgovorom, da niso zadovoljni z vodenjem predsednika. Minuli teden pa so se nekateri od omejenih oporečnikov udeležili tiskovne konference, ki jo je bil sklical predstavnik Nacionalnega zavezništva Ritossa in na kateri so pojasnili, da se ne bodo udeleževali sej odbora, dokler ne bo v njem zagotovljena pariteta italijanskih in slovenskih članov. Zahtevali so, naj predsednik deželnega odbora Tondo preklicuje imenovanje Danilu Slokarju, češ da je "odvečni" Slovenec v odboru.

Takšen je bil potek dogodkov, ki očitno razkriva, da je

Zaščitni zakon za slovensko manjšino predvideva v 3. členu ustanovitev paritetnega institucionalnega odbora, katerega glavna naloga naj bi bila priprava seznama občin ali delov občin, kjer naj se izvaja manjšinska zaščita v raznih oblikah in stopnjah.

nekaterim političnim silam, med temi predvsem Nacionalnemu zavezništvu, do tega, da bi omrtvičili delovanje paritetnega odbora in s tem zavrl postopek za določitev ozemlja, na katerem naj se uveljavljajo določila zaščitnega zakona. V primeru, da odbor ne bi v roku osemnajst mesecev po ustanovitvi izdelal seznama zainteresiranih občin, zakon določa, da ga sestavi predsedstvo ministrskega sveta.

Po vsem tem je vladalo precejšnje zanimanje za sejo paritetnega odbora, sklicano za 6. december. Udeležilo se je je zadostno število članov,

tudi nekateri od tistih, ki so povzročili nesklepčnost zadnje seje. Tako je seja paritetnega odbora lahko redno potekala z obravnavo predvidenih točk dnevnega reda, med katerimi je bila vključitev 27 občin v seznam le-teh, kjer bo veljal zaščitni zakon.

Vprašanje glede rednega delovanja paritetnega odbora ostaja deloma še vedno odprto, ker se nekateri njeni oporečni člani še niso odpovedali obstrukciji in cilju, ki ga pri tem zasledujejo, in je očitno to, da na vse načine ovirajo izvajanje zaščitnega zakona za Slovence v Italiji.

SEZNAM 27 OBČIN

Paritetni odbor je pregledal in sprejel prošnje za vključitev v območje veljave zaščitnega zakona naslednje občine iz treh pokrajin dežele Furlanije-Juljske krajine:

POKRAJINA TRST: Devin-Nabrežina, Repentabor, Dolina, Zgonik, Milje.

POKRAJINA GORICA: Krmin, Doberdob, Tržič, Ronke, Števerjan, Sovodnje, Gorica.

POKRAJINA VIDEM: Dreka, Fojda (samo deli občine), Grmek, Neme, Srednje, Tipana, Tavorjana, Podbonesec, Špeter, Sovodnje, Rezija, Sveti Lenart (ali Šentlenart), Bardo, Naborjet, Praprotno.

POVEJMO NA GLAS JANEZ POVŠE

USPEH ZA MANJŠINO IN CELOTNO GORICO

Nedavni sklep paritetnega odbora, da potrdi dvojezičnost na celotnem območju goriške občine, je nedvomno velik dogodek. Predvsem je to izjemen uspeh slovenskih izvoljenih predstavnikov, ki so skupaj z odbornikom Damijanom Terpinom uresničili tisto, kar v žlahtnem pomenu spreminja Gorico v odprto mesto nove Evrope. Razume se, da je to veliki dan za tukajšnje slovensko manjšino kot tudi za slovensko manjšino v celoti. Storjen je bil pomemben korak na poti polnega ovrednotenja jezikovne in narodnostne manjšine - to pa sodi v izgrajevanje tistega sveta, v katerem bo raven priznavanja narodnostnih različnosti soustvarjala vzdušje vsesplošnega razumevanja in plodnega sobivanja. Ni torej slučaj, da namestja nastajajoča nova Evropa prav pravicam manjšin toliko pozornosti. Te pravice namreč nikakor niso in ne morejo biti manjše od pravic tako imenovanih večjih. Vse te in druge različnosti namreč nadkriljuje dejstvo, da smo v prvi vrsti vsi ljudje. Iz tega dragocenega prepoznanja izhaja misel o nuji zavzemanja za človekove pravice. In le uresničitev človekovih pravic je pot v prijetno, smiselno in srečno sobivanje.

Potrditev predloga dvojezičnosti v Gorici je nadalje uspeh vsega tistega dela večinskega naroda v mestu, ki se zavzema za isto vizijo mesta oziroma tehtno upoštevanje vseh avtohtonih narodnostnih skupnosti v njem. Mi kot manjšina torej ničesar ne izsiljujemo, ampak s somišljeniki večinskega naroda ustvarjamo pogoje za odprto in resnično evropsko

naravnano mesto. V tem smislu je sedanja občinska uprava z Vittorioem Brancatijem na čelu odprla povsem novo poglavje. Upala si je preseči dolgotrajne ideološke in narodnostne delitve, delitve, ki niso bremenile le nas kot manjšine, pač pa tudi sam večinski narod. Po dolgih desetletjih se je torej ponovno odprla pot proti drugačnim, prav gotovo svetlejšim obzorjem od tistih, ki so doslej dajala Gorici pečat in za katera bi nekateri radi, da bi ostala trajno in veljavna. Zatorej lahko brez pretiravanja rečemo, da je potrditev predloga dvojezičnosti pomemben dan za celotno Gorico, za mesto v celoti. Gorica se bo lahko na ta način učinkoviteje odprla navzven. Lahko bo soustvarjalna dejavnica širjenja Evrope preko Nove Gorice do celotne Slovenije in tudi naprej. Lahko bo, Gorica, enkratna pričevalka starega in novega časa: kako so bila prejšnja obdobja vase zaprta in v zgodovini marsikdaj tragična in kako je lahko novi čas ploden in smiseln ter dovolj prostoren za sobivanje vseh, ki v teh krajih živimo!

Toda pričeto in uspešno delo je nujno dopolnjevati, da bi z modrim in pretehtanim pristopom pritegnili še čimveč tistih, ki se jim zdijo sedanje spremembe nezaslišane ali celo nesprejemljive. Da bi slednjič prepričali vse, da je tako začrtana pot koristna in plodna za vsakogar, se pravi za Gorico v celoti. In da gotovo ni koristno razdraženo ogorčenje, ki se noče odpreti prihodnosti.

UREDNIŠTVO V GORICI IMA NOVI ŠTEVILKI ZA TELEFON IN FAX:
telefon: 0481 532052 / fax 0481 548808

NOVI GLAS

UREDNIŠTVO

34170 GORICA, PIAZZA VITTORIA-TRAVNIK 25
TEL. 0481 532 052
FAX 0481 548 808
E-MAIL gorica@noviglas.it

34133 TRST, ULICA DONIZETTI 3
TEL. 040 365 473
FAX 040 775 419
E-MAIL trst@noviglas.it

UPRAVA

34170 GORICA, P.ZZA VITTORIA-TRAVNIK 25
TEL. 0481 533 177
FAX 0481 536 978
E-MAIL uprava@noviglas.it

www.noviglas.it

GLAVNI UREDNIK ANDREJ BRATUŽ

ODGOVORNI UREDNIK JURIJ PALIK

IZDAJATEL ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA

PREDSEDNIK DR. DAMJAN PAULIN

REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.1.1949

POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5

TISK TISKARNA BUDIN / GORICA

NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI

IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEDNIKOV V ITALIJI - FISC

LETNA NAROČNINA ITALIJA 42 EVROV, SLOVENIJA 46 EVROV,

INOZEMSTVO 62 EVROV, PRIORITETNA POŠTA 83 EVROV

POŠTNI TEKOČI RAČUN 10647493

CENA OGLASOV PO DOGOVORU

INTERVJU / PETER MOČNIK

"TRST JE NA ROBU PROPADA"

IVAN ŽERJAL

O napetem vzdušju v Trstu se ne govori več le na krajevni ravni, vendar je to do neke mere postal tudi vsedrjavni problem. Kako si razlagate tako stopnjevanje?

Mislil, da moramo najprej spomniti na glavne postavke, ki označujejo politiko tržaške desnice že več kot celo stoletje: nacionalizem, irendentizem, ksenofobija, sposobnost se prilagajati močnejšim in vplivati na višje politične forume. V teh smernicah lahko prepoznamo staro liberalno-nacionalno stranko, pre-fašiste, fašiste vseh obdobj, večji del Liste za Trst, ki se je preobkela prej v Craxijeve socialiste in nato v Berlusconijevo Forza Italia. Zametki teh sil pa so prisotni več ali manj v vseh strankah na Tržaškem, od leve do desnice, brez večjih izjem. Politika v Trstu mora računati s tem strupom, ki je bil razlit že na predvečer Pomladi narodov in ki še danes ni bil odpravljen. Zanimivo je, da so bili o tem prepričani tržaški politiki med prvimi v Evropi in da so uživali podporo tako v Rimu, še pred letom 1918 in po njem, kot tudi v evropskih forumih, na primer preko framasonskih lož, ki so v Trstu dobro

Politika v Trstu mora računati s protislovenskim strupom, ki je bil razlit že na predvečer Pomladi narodov in ki še danes ni bil odpravljen.

povezane, predvsem z ložami v Srednji in Severni Evropi. Iz podrobnih raziskav nam je znano, da so bile vse politične odločitve vedno sprejete v t.i. "rdeči dvorani" tržaške lože, ki je bila prej v stavbi gledališča Verdi, nato v ul. Sv. Nikolaja. Tržaški župani, odborniki in parlamentarci, ki so pripadali tem silam, so se tu zbirali pred sejami svojih organov, v katere so nato prinesli že pripravljene odločitve, mimo demokratične igre, ki je tako postala le zunanja prevleka. Od polovice 19. stoletja v Trstu odloča neka oligarhija, ki spominja prej na južnoameriški kot pa na evropski politični model. Zato ni čudno, da se pri nas desne sile še vedno tako obnašajo, medtem ko so se njihovi somišljeniki okrog po Italiji prilagodili evropskim političnim teorijam in tokovom. Tržaška nacionalistična desnica pa lahko še vedno računa na izvoljene od Strassbourga do Rima, ki v največjih italijanskih strankah vplivajo na njihov odnos do naših vprašanj. Krajevna desnica je

Napetost zaradi polemik in sporov na Tržaškem je že tako narasla, da se o "tržaškem vprašanju" govori in piše tudi že na vsedrjavni ravni (kritično razmišljanje pisatelja Claudia Magrisa v dnevniku Corriere della sera je sprožilo val reakcij). Opozicija, pa tudi nekatere zmernejše osebnosti, ki so bile blizu desni sredini, očitajo trenutni koalicijski popolno nesposobnost pri upravljanju Trsta, ki o tem so prepričani vsi - doživlja težavno obdobje tako z gospodarskega kot tudi s socialnega in moralnega vidika. O tem je prepričan tudi občinski svetovalec Peter Močnik, ki je odgovarjal na nekatera naša vprašanja.

v italijanskem desnem polu najbolj radikalna sila in se zato že vsi čudijo njenim odločitvam. Od tod odmevnost na vsedrjavnih časopisih in med osebnostmi, ki živijo zunaj Trsta. Celotno predsednik Ciampi je moral poseči, ko je šlo za znano stališče Menie in tržaške uprave okoli praznovanja 25. aprila. Iste osebe so sedaj ustavile pravno dejanje med Italijo in Slovenijo, ko so zagnale pravo fašistično gonjo na račun bazoviških junakov, ker so zvedele, da bi morala predsednika obeh držav obiskati tudi ta spomenik, kar pa bi postavilo na laž celotno njihovo politiko zadnjega stoletja. Zato so posegle na najvišjih ravneh, brez vsakega zadržka in s pomočjo prav vseh zaveznikov, s širokopotezno in zelo dobro zrežirano, večplastno akcijo. Na vsedrjavni ravni jim itak zaupajo, ker nimajo pojma o nas. Sem pa mnenja, da je ta politika desnice deloma obsojena na propad v evropskem kontekstu, ki smo mu danes priča. Illyjevo obdobje je tudi zadalo določen udarec temu sistemu. Zato mislim, da se v resnici Menia, Camber in ostali danes branijo na poslednjih okopih, zato pa toliko bolj zagrizeno.

Sicer je pred nedavnim krajevna Oljka - čeprav v zvezi le z vprašanjem optantskega premoženja namignila tudi na notranji spor v desni sredini med senatorjem Camberjem in poslancem Menio na eni in podtajnikom Antonionejem na drugi

Mislil, da se v resnici Menia, Camber in ostali danes branijo na poslednjih okopih, zato pa toliko bolj zagrizeno.

strani o tem, kdo bo imel resnično oblast v Trstu. Je to tudi Vaše mnenje? Kaj pa spori, ki se od časa do časa pojavljajo med tržaškim županom in njegovo večino?

Deloma sem že odgovoril. Antonione predstavlja neko "normalno" italijansko in evropsko liberalno desnico, Menia in Camber pa stare fašistoidne in ksenofobne liberalno-nacionaliste. Od tod spori med njimi, na primer v politiki do

Slovencev in Slovenije. Zdi se pa, da je tudi Slovenija razumela, za kakšno politiko v resnici gre, in si je zato upala udariti po tržaški desnici, ker ve, da v tem trenutku le-ta nima več popolne podpore na vsedrjavni ravni. Gre pa vsekakor za bitko za oblast, ki je tržaška nacionalistična desnica ne namerava izgubiti. Spori med županom Dipiazza in njegovo večino so deloma tudi izraz tega stanja: Dipiazza razmišlja kot podjetnik, ki se je opredelil za liberalno desnico in ki je bil neposredno izvoljen za župana; Camber in Menia pa ga upoštevata le kot izvajalca odločitev tržaške desne oligarhije. Temu je treba dodati še dejstvo, da je Dipiazza trgovec in Furlan, zato ne more biti tako radikalen kot voditelj tržaške desnice, od katerih pa je vsak dan bolj odvisen, rekli bi lahko, da je lutka v njihovih rokah. V brk osebam, ki so ga izvolile za župana.

Kakorkoli že, ozračje je že dovolj zastrupljeno. Vendar je tržaško prebivalstvo v resnici sprejelo pozitivno to vehementno desničarsko propagando ali pa je ravno tako besedno nasilje dokaz, da Tržičani le ne mislijo tako, kot bi nekateri hoteli, in jih je zato treba dodatno "indoktrinirati"?

Mesto je danes razcepljeno med staro in novo generacijo, poslednja pa je številčno močnejša in lahko računa na potomce liberalno-nacionalne oligarhije ter na številno skupnost istrskih optantov, ki so bili izkoriščeni v volilne namene od omenjenih, a tudi od drugih sil, kot na primer od Krščanske demokracije.

STRAN 8

INTERVJU / MARA ČERNIC

GORICA IN NJENE IDENTITETE

JURIJ PALJK

Kakšno je sedaj stanje v goriški občinski upravi, potem ko se je nevihta glede zaščitnega zakona vsaj v glavnem že unesla?

Danes moram reči, da se je po krajšem odmoru nevihta ponovno razvnela zaradi odločitve paritetnega odbora, ki vključuje celotno goriško občino v izvajanje zakona 38. Desničarji so odločno proti in strašijo ter grozijo.

Sami ste aktivno sodelovali pri delu občinske komisije, ki je obravnavala zaščitni zakon. Bi nam lahko ocenili delo te komisije?

Občinska komisija za manjšine in mednarodno sodelovanje se je dvakrat sestala, da bi obravnavala zakon 38. Prvič je občinski odbornik dr. Damijan Terpin razložil vsak posamezen člen in podal interpretacijo le-teh. Različne politične skupine so že na prvem srečanju iznesle svoje stališče do zakona in predvsem do četrtega člena. Ta namreč poverja občinskim svetovalcem nalogo, da orišejo območje izvajanja zakona 38. Opozicijske stranke so bile in so načelno proti izvajanju zakona v celotni goriški občini. Politična večina je z raznimi nastopi in tehtnimi argumenti

Opozicijske stranke so bile in so načelno proti izvajanju zaščitnega zakona v celotni goriški občini.

utemeljila pravičnost zakona 38 in njegovih členov. Predvsem je skušala "razkrinkati" instrumentalizacijo desničarskih političnih strank do zakona in njegove interpretacije.

Na drugi seji je Brancatijeva koalicija iznesla svoje mnenje glede izvajanja zakona 38 na celotnem območju mesta Gorica. Nato se je srečanje sprevrglo v golo kričanje in prerekanje. Rezultat te seje je bil, po mojem mnenju, zelo skromen, celo poniževalen. Opozicijske stranke so mlatile prazno slamo kriče, večina pa nismo mogli (ali nismo znali?) preusmeriti diskusije na konkretnost in konstruktivnejšo debato.

Ste ena najmlajših, če že ne najmlajša občinska svetovalka. Zato bi vas prosili, da nam poveste, kaj vas je vodilo v politiko?

S politiko sem se začela ukvarjati pred leti, ko sem stopila v stranko Slovenske skupnosti. Študirala sem politične vede v Trstu, ker me zanima življenje ljudi v organizirani skupnosti, v mestu, kateri zakoni, pisani in nepisani, oblikujejo

Ena od najmlajših občinskih svetovalk Brancatijeve goriške občinske uprave je svetovalka Slovenske skupnosti dr. Mara Černic. Vsem tistim, ki se niso mogli osebno udeležiti sej občinske komisije za obmejne politike in stike z manjšinami, radi povemo, da je prav ona s svojim umirjenim in tehtnim nastopom dobesedno razorožila večkrat nasilne in glasne nastope goriških desničarjev. Nase je na teh sejah tako opozorila, da so celo naši stari nasprotniki iz vrst goriških desničarskih strank javno dali mladi svetovalki priznanje, ker je bila jasna, prepričljiva in nedvoumna, ko je zagovarjala naše, slovenske pravice. Tudi zato smo jo povabili na pogovor.

relacije družbenega-skupnega življenja. Vodi me tudi želja po razumevanju in spoznavanju delovanja občinske uprave na splošno. Verjetno sem tudi idealist.

Tudi sicer ste prisotni v javnem življenju naše narodne skupnosti. Zakaj?

Prepričana sem namreč, da je vsak izmed nas pomemben član skupnosti, kateri čuti, da pripada. Vsak igra vlogo, ki si jo izoblikuje na osnovi značaja in osebnih izkušenj.

Pri Novem glasu radi poudarjamo, da moramo gojiti slovensko narodno identiteto, ker bomo le tako lahko kot manjšina polnopravni subjekt in ne le gola folklor, kakršno bi radi naši nasprotniki. Vaše mnenje o tem?

Naša manjšina ne sodi v folkloro, ker je zelo živa in živahna. Večkrat razmišljam o identiteti in sem prišla do zaključka, da je ta pojem, zame, v nastajanju in razvijanju. Sama sem prepričana, da je pomembno gojiti svojo identiteto ali svoje identitete. Vsaka identiteta je toliko bolj močna, v kolikor je sposobna samo sebe prepoznati, razpoznavati druge okoli sebe in jih spoštovati. To, kar sem povedala, v politiki ne drži. Ljudje ljubijo kontrapozicije (te so laže dojemljive) in mnogo laže je prodajati enostavne binome, kakor je belo/črno, Slovenec ali Italijan. Gorica pa je nekaj drugačnega. Čas, dogodki, ljudje so oblikovali

Naša manjšina ne sodi v folkloro, ker je zelo živa in živahna. Sama sem prepričana, da je pomembno gojiti svojo identiteto ali svoje identitete.

in oblikujejo družbeno okolje. Nekateri ljudje nosijo v sebi dve ali celo tri različne identitete, drugi eno samo. Ko pa govorimo o našem mestu, moramo razumeti, da je njegova identiteta večplastna. Gorico oblikujejo Italijani, Slovenci, Furlani, priseljenci iz južne Italije, priseljenci iz revnejših držav, študenti, upokojenci, navadni meščani, delavci v javni upravi in še in še. Največji izziv v

našem mestu je najti uravnoteženo in sproščeno obliko sožitja, soočanja in razvoja v spoštovanju do vsake posamezne identitete. Manjšina pa mora imeti možnost, da se ohrani in razvija (zaradi naravnih pogojev je potreben zaščitni zakon), ker je bistvena sestavina mesta.

Kaj pričakujete od vstopa naše domovine Slovenije v Evropsko unijo? To vas sprašujemo zato, ker ste bili sami med organizatorji pomembnega posveta na to temo v Gorici.

Od vstopa Slovenije v EU veliko pričakujem, predvsem pa spremembo težišča gledanja okoli nas, ki mora postati globlje in prodornejše. Gorica polagoma zadobiva središčno vlogo v geografskem prostoru. To pa je predpogoj za oblikovanje nove vloge tudi na drugih področjih.

Zakaj bi po vašem mnenju mladi iz vrst naše narodne skupnosti bolj in bolje sodelovali v javnem življenju in seveda tudi v politiki?

Zato, ker ne smejo pustiti in dovoliti, da bi jim drugi krojili življenje. Prepričana sem namreč, da je treba živeti aktivno in oblikovati oz. prispevati k oblikovanju družbe okoli nas na osnovi načel in vrednot, ki jih človeška družba razpozna in spoštuje.

Prihodnja številka, ki bo izšla 19. decembra, bo božična. Zato vabimo sodelavce, naj pošljejo svoje prispevke najkasneje do ponedeljka, 16. decembra, opoldne. - Ured.

3

ČETRTEK,
12. DECEMBER
2002

MEDNARODNI ŠTUDIJSKI POSVET V GORICI

VLADIMIR TRUHLAR,
TEOLOG IN PESNIK

DANIJELO DEVETAK

"V hoji za Kristusom se Kristus odprtemu in živemu izkustvenemu dnu kristjana tudi izkustveno razkriva." Stavek, ki je vredno si ga večkrat prebrati, je povzet iz knjige *Leksikon duhovnosti* (pod geslom *Kristus, naše izkustvo*), ki jo je napisal v Gorici rojen teolog in pesnik Karel Vladimir Truhlar. Citat lahko imamo za srž misli tega duhovnega velika, ki mu je bil v petek in soboto, 6. in 7. decembra, v dvorani pokrajinskega sveta v Gorici posvečen mednarodni posvet ob 90-letnici rojstva in 25-letnici smrti. Simpozij o poeziji in teologiji tega rojaka je z bogatimi vsebinami enajstih predavateljev ponudil udeležencem polnokrven in svež pogled na krščanstvo, ki zajema vse razsežnosti naše biti.

Posvet z naslovom *V dnevih šumi ocean* sta organizirala Študijsko raziskovalni forum za kulturo in Študijsko raziskovalni center Ezio Aletti iz Rima v sodelovanju s Kulturnim centrom Stella Matutina iz Gorice, pod pokroviteljstvom goriške pokrajinske in občinske uprave, finančno so ga podprli Fundacija Goriške hranilnice, goriška pokrajina in ministrstvo za kulturo Republike Slovenije. Otvoritev posveta so s svojo prisotnostjo počastili številni ugledni gostje, ki jih je predsednik Foruma za kulturo Damjan Hlede tudi pozdravil; med drugimi so bili navzoči goriški nadškof Dino De Antoni, gen. konzulka RS v Trstu Jadranka Šturm Kocjan, župan Vittorio Brancati, občinski odbornik Claudio Cressati, provincial slovenske Družbe Jezusove p. Janez Poljanšek, nekdanji veleposlanik RS v Vatikanu Karel Bonutti, s slovenskega ministrstva Silvester Gabršček ter drugi predstavniki civilnih in cerkvenih oblasti. Goriški nadškof in župan sta pohvalila pobudo, ki želi osvetliti lik premalo poznanega rojaka; ta je namreč s svojim življenjskim doprinosom pouda-

ril edinstvenost poslanstva našega mesta na meji med vzhodom in zahodom.

PETEK, 6. DECEMBRA

Potek in namen posveta je obrazložil eden njegovih glavnih pobudnikov, direktor Centra Aletti, teolog in slikar p. Marko Rupnik, ki je o Truhlarju povedal, da je to "eden največjih teologov po Drugem vatikanskem koncilu", izviren "pionir nove teološke struje", obenem pesnik in zelo kompleksna osebnost. Velik in aktualen je tudi zato, ker je pokazal, da vera ne more biti omejena na nauk ali obred, ampak da mora biti v središču religiozno doživetje, ki ni odmaknjeno od življenja, ampak iz njega zajema. Prvi kamen je postavil prvi predavatelj, p. Miran Špelič, profesor na teološki fakulteti v Ljubljani in odlični poznavalec cerkvenih očetov. V posegu o pojmu religioznega izkustva v teološki tradiciji je orisal pojem religioznega doživetja skozi oči nekaterih cerkvenih očetov (Ignacij Antiohijski, Justin, Janez Kasijan, Avgustin), teh "pričevalcev duhovne zgodovine človeštva," kako so v prvih stoletjih krščanstva z jasno in čisto govorico obravnavali zlasti izkustvo milosti in svobodne volje; obrazložil je tudi, zakaj med njimi in Truhlarjem teče globoka vez. Na koncu je p. Špelič dodal še osebno in izizvalno razmišljanje iz lastnega izkustva. P. Milan Žust, drug strokovnjak in "prijatelj" cerkvenih očetov, je spregovoril o apofatičnih elementih in religioznem izkustvu pri Truhlarju. Teolog in pesnik je bil namreč prepričan, da je pesniška in simbolična govorica edina primerna za izražanje religioznega izkustva, t.j. razodetja in resnične prisotnosti Absolutnega; simbol namreč ne posreduje jasnih pojmov, ampak je izraz nečesa globljega, neizrekljivega (apofatičnega), je učinkovito sredstvo za prebuditev notranjosti in vodi v srečanje z drugim. Teolog in avtor duhovno-literarnih del p. Franc

Kejžar je v kratkem Truhlarjevem življenjepisu navedel vrsto zanimivih podatkov, ki omogočajo boljše razumevanje osebnosti. Bil je velik "humanist, idealist, romantik in optimist", "pedanten in zahteven", ogreval se je za eksencialiste. Ni mu bilo dovolj znanje, ampak okušanje Absolutnega. Iskal je poenotenje vsega lastnega bivanja, zato ga je navdušila duhovnost sv. Ignacija (*contemplativus in actione*) in se je odločil za vstop v Družbo Jezusovo. Po 25 letih v Rimu se je l. 1974 vrnil v Slovenijo, da bi tam vzpostavil ustvarjalni kulturni dialog; toda ostal je razočaran in poleti 1976 stopil na pot prostovoljnega izgnanstva ter 4. januarja 1977 umrl v vasi Lengmoos na Južnem Tirolskem. P. Kejžar je povedal, da je "sveto zama-

FOTO RUMBERGA

oseba, s katero se srečaš. Zato je poetična govorica sicer lahko tudi komplementarna s t.i. akademsko teologijo, hkrati pa nagovarja prav vsakega človeka.

Slovenski teolog in literarni ustvarjalec p. Lojze Bratina je o Truhlarjevi izkustveni teologiji povedal še marsikaj zanimivega. Truhlar je neposredno

FOTO RUMBERGA

knjenea" Truhlarja kot bogoslovec občudoval, saj "je dajal vtis, da je vse posvečeno".

SOBOTA, 7. DECEMBRA

Posegi v soboto so bili posvečeni v glavnem poeziji, literarni ustvarjalnosti in duhovnosti. Prvi bi moral o poeziji kot prednostnem jeziku teologije govoriti anglikanski teolog in profesor v Oxfordu Sebastian Brock, ki pa zaradi bolezni ni mogel priti v Gorico; njegovo predavanje je zato prebrala teologinja Maria Campatelli. Kot pesnik in teolog iz 4. stol. Efrema Sirski tako je tudi Truhlar rad uporabljal v teološkem izražanju podobe, simbole in sploh govorico paradoksov. Ti namreč sami po sebi vabijo v meditacijo in čudenje, opozarjajo na dinamična razmerja med človekom in stvarstvom. Teologija mora biti namreč povezana z molitvijo; Bog ne more biti predmet obravnave ali raziskave, ampak

in celostno doživljal božjo bližino in bil prepričan, da lahko vsak to stori; Bog, ki se mu človek približuje s svojim iskanjem, se namreč približa človeku s svojo milostjo. V današnjem času je zato nujno, da pručena vernost najdemo do uvajanja v temeljno krščansko izkustvo. Truhlar je zaznal utrip nove evropske teologije, ki bi bila bliže človeku, ki bi se ne ukvarjala samo s pojmi. "Njegovo delo je prezrto, premalo poznano, zamolčano."

Teologinja in docentka na Gregorijanski univerzi v Rimu Michela Tenace je sijajno spregovorila o Truhlarju kot učenjaku duhovnosti. Najprej je poglobila smisel duhovnega življenja, potem pa nekatere izvire in izredno zanimive točke Truhlarjeve duhovne misli, kakršna je npr. "actuatio implicita caritatis" (bistvo: kristjan ni kristjan samo takrat, ko moli). Globoko sled v priso-

tnih so pustile besede msgr. Oskarja Simčiča, ki je rad razdelil z navzočimi svoje osebne spomine na profesorja in prijatelja Truhlarja, ki mu je razkril izvirna študijska obzora in "odstiral prvine izkustva Absolutnega". Vikar za slovenske vernike v goriški škofiji je z veliko občutljivostjo obujal žive spomine in anekdote na Truhlarjeva rimska leta, draveljsko obdobje, pa še na alpske mesece, vključno z obiskom Gorice maja 1976, do njegovega zatona in pogreba na zasneženih Žalah.

Svoje pričevanje je popoldne prinesel tudi hrvaški teolog in pesnik Ivan Golub, ki je spregovoril o poeziji kot kraju srečanja z Bogom in človekom. Kljub svoji univerzalni širini je Truhlar ostal pristen Slovenec, je rekel Golub, ki je Truhlarja poznal devet let.

Specifične elemente Truhlarjevega pesniškega jezika in njegovega poetičnega razvoja je na simpoziju zelo poglobljeno in tehnično predstavil Luigi Michieletto, prvi učenjak in velik poznavalec Truhlarjevega sveta, ki je tudi prevedel ves njegov poetični opus. Tega je nato predstavila Maria Campatelli, odgovorna pri rimski založbi Lipa, kjer so v treh knjigah izšle vse Truhlarjeve poezije v italijanskem prevodu ob slovenskem izvirniku, tako da bodo odslej lahko na razpolago tudi Neslovenecem.

Posebno izvorno in prodorno predavanje je imel p. Marko Rupnik, in sicer o barvah v Truhlarjevi poeziji. Barve omogočajo čisto teološko govorico, saj "uhajajo egoizmu" in poželjenju, ker so hkrati otipljive in neotipljive, saj izginejo, ko ni luči. Pri analizi Truhlarjevih poezij je Rupnik ugotovil, da pesnik rad uporablja kon-

traste, ki izražajo pestrost življenja in tankočutnost. Sploh se poleg kontrastov poslužuje paradoksov in antinomij, ki so najprimernejše kategorije za izražanje transcendentnega sveta in sploh skrivnosti. Rupnik meni, da je Truhlarjeva barva motnordeča, barva krvi.

Zadnje predavanje - o Truhlarju in slovenski književnosti - je imel pesnik, dramatik in publicist Denis Poniž, ki si veliko prizadeva, da bi bil lik tega velikega teologa in pesnika v Sloveniji ovrednoten. V svoji pronicljivi analizi je ugotovil, da je bil Truhlarjev opus v povojnem času do leta 1990 zaradi "tabuiziranja političnih nasprotnikov" in "kriterijev ideološke selektivnosti" sistematično spregledan in zamolčan tudi v antologijah. "To je kolektivna duhovna pohaba," posledica režima, je rekel Poniž, saj je Truhlar eden najbolj čistih sodobnih lirikov, avtor vrhunskih del. Dodal je, da "do prave reintegracije še ni prišlo, čeprav se trudimo."

SKLEP

Ob koncu posveta je p. Rupnik v nekaj sklepnih mislih ugotovil, da obstaja nekaj strah pred Truhlarjem zaradi njegove teološko-kulturne vizije, čes da: "Kam bomo prišli, če bomo razmišljali kot on...?" Odpira se možnost novih obzorij, ki bi jih bilo vredno poglobiti ne le z zbornikom (za katerega bo poskrbel Forum za kulturo), ampak tudi s kakšnim doktoratom in ponatisom njegovih del. Medtem povejmo, da so se na pobudo p. Goluba začeli zbirati podpisi za poimenovanje ulice v Gorici po Truhlarju, enem najbolj izvornih in pronicljivih sinov tega mesta na meji med vzhodom in zahodom.

SVETOPISEMSKA RAZMIŠLJANJA
OB BOGOSLUŽNIH BERILIH
V LITURGIČNEM LETU BŽLAHTEN IZBOR BOŽJE BESEDE,
NEDELJO ZA NEDELJO

VILJEM ŽERJAL

3. ADVENTNA NEDELJA

"Silno se veselim v Gospodu" (Iz 61, 10).

"Glej, odslej me bodo blagrovali vsi rodovi" (Lk 1, 48).

"Vedno se veselite" (1 Tes 5, 16).

"Med vami pa stoji on, ki ga ne poznate" (Jn 1, 26).

Berila današnje nedelje kar prekipevajo od veselja nad Jezusovim prihodom. Saj kristjani živimo v pričakovanju ne le Božiča, pač pa predvsem v pričakovanju doživete vere v Odrašenika, ki naj nas pripravi na srečanje z Bogom iz oči v oči. Živimo pa v nevarnosti, da bi Božič postal le zunanje praznovanje z veliko mero romantičnosti, z obloženimi mišami ali s potovanji.

Evangelist Janez je zapisal besede drugega Janeza, tistega, ki je Jezusa krstil v naš krst: "Jaz krščujem v vodi, med vami pa stoji on, ki ga ne poznate, tisti, ki pride za menoj, in jaz nisem vreden, da bi mu odvezl jermen na sandali" (Jn 1, 26-27). Jezusov krst je namreč v vodi naših grehov in umiranja, ki Jezusa preplavijo kakor razburkano vodovje rek, hudournikov in morja z vso nesnago vred. Zato iščemo vsako leto,

ja, vse življenje, tega skritega Jezusa, ki se da najti le čistim dušam, ubogim v duhu. Sv. Frančišku Asiškemu je iskanje Boga prinašalo največje veselje in pravo radost v vseh trdih preizkušnjah.

Prerok Izaija piše, kako ga je navdal Duh Gospoda Boga. Mazilil ga je, da bi drugim oznanjal blagovest, vsem ubogim, a strtim srcem, jetnikom, zapornikom (Iz 61, 1). Kar je zapisano najprej o Jezusu, a obenem o vseh učencih, o vsakem apostolu, o vseh kristjanih, ki si jih je Jezus pridružil v delu za odrešenje. Evangelij ali blagovest je namreč za vse, a poznajo ga samo tisti, ki z Mesijo čujejo, to so tisti, ki ljubijo Boga in človeka.

Božič naj vedno bolj postaja rešenje množice otrok, zlasti tistih, ki jih na vse mogoče in nemogoče načine zlorablajo. Božič nas mora zdraviti, da pomagamo osvoboditi dekleta in žene, ki so jih ujeli v podle kupčije. Za te in za vse, ki kakorkoli trpijo, bi morali posredovati veselje Deteta v jaslih. Preskrbeti bi jim morali, mi vsi, dostojno stanovanje, delo, pravično plačo, šolanje, napredek. Bog jih pa le tedaj ovije z ogrinjalom pravičnosti in ljubezni. Odrašenje se dogaja namreč po človeku Jezusu in po nas ljudeh. Toda škoda bi bilo, če bi na vse gledali le v luči socialnega blagostanja, čeprav nas učlovečenje Boga sili v delo za odrešenje celega človeka. Jezus se je namreč učlovečil zato, da bi osvobodil celega človeka, ki ga bo kronal, če bo tega vreden, z vstajenjem telesa od mrtvih.

Drugo današnje berilo pravi: "Sam Bog miru naj vas posveti, da boste popolni. In vse, kar je vašega, duh, duša in telo, naj se ohrani neoporečno, dokler ne pride naš Gospod Jezus Kristus" (1 Tes 5, 23). Kot temelj vsega krščanskega življenja naj bosta zato pravičnost in ljubezen. Veselimo se namreč take ljubezni, ki stopi v štalto zato, da dviga in rešuje.

Marija poje Gospodu Bogu, ki se je ozrl na nizkost svoje dekletke; raduje se, nič prevzetno, zato ker jo bodo blagrovali vsi rodovi (Lk 1, 48). Kakšno pristno, otroško veselje jo navdaja, in zdrava samozavest!

Toda tudi nam je dano priti do takega veselja. Pomagata nam namreč molitev in hvaležnost (1 Tes 5, 16-18). Zato je adventni čas prelepa priložnost, da se zopet oprimemo molitve, če smo jo zanemarili. Vedno znova poslušajmo Boga, ki nam govori po Sv. pismu, po pameti, po naravi, po ljudeh, po dogodkih, po veselju in tudi, morda še najbolj doživeto, po trpljenju.

Včasih se nam bo zdelo, da govorimo in vpijemo v puščavi, kakor Janez Krstnik. Morda se to dogaja tudi v družini. Toda noben opomin, nobena prošnja ne bosta ostala skrita Bogu. Predvsem molimo za vero v družinah in v vsem narodu. Verujemo, da bo tako Bog dal ljubezen do dela za prenovala naroda. Odrašenje se bo dal najti tudi tistim, ki ga ne poznajo, saj je sredi med nami (Jn 1, 26) ter z nami do konca sveta (Mt 28, 20).

VERSKA PRIPADNOST IN ETIČNA ODGOVORNOST V SLOVENIJI

KRŠČANSKA IDENTITETA

JANEZ JUHANT

Kanadski medijski teoretik pravi, da je danes medij sporočil, z drugimi besedami, medij danes nadomešča evangelij. Seveda nam mediji razodevajo predvsem našo resničnost, ki jo sami oblikujemo in živimo. Sporočajo nam med drugim tudi, da imajo v njej nekateri boljši položaj kot drugi in zato še nikoli niso bila ljudem tako očitna nasprotja in razlike, ki vladajo v tem svetu. Tudi mediji so namreč vpeti v kolesja samovoljnih in sebičnih gospodarskih in z njimi povezanih političnih interesov, kar doživljamo Slovenci v pogajanjih z Evropsko zvezo, mnogi narodi pa na še bolj krute načine nasilja in vojn. Mediji nam sporočajo, da je npr. Henry Kissinger, Nobelov nagajenec za mir, odgovoren za smrt veliko ljudi v Južni Ameriki in Vietnamu. Te nagrade pa ni dobil npr. Peter Opeka, ki se desetletja ukvarja z zapuščenimi in odrinjenimi na Madagaskarju. In ravno ti najrevnejši, odrinjeni, prikrajšani prek medijev težje povedo o svoji odrinjenosti, prizadetosti in zapostavljenosti. Tako je po svetu in tudi pri nas. Kdor ima zagotovljen standard, delo oz. službo, se krčevito drži oblasti in ne mara, da bi se v družbi kaj spremenilo, saj bi moral zato odstopiti del svojega, da bodo imeli nekaj tudi drugi. Demokracija je torej tudi vprašanje solidarnosti. Zato pa spremembe potekajo počasi, pogajanja so vedno trda, ker privilegirani težko odstopajo s položajev. Toliko bolj je torej razveseljivo, da naši državljani le spoznavajo, da lahko spremembe prinesejo le novi ljudje.

Nedavno nam je center za raziskavo javnega mnenja Nika Toša postregel s napovedmi o predsedniški kandidatk in kandidatu za predsednika.

Ta center, ena najbolj utrjenih trdnjav partijske nomenklature, ostaja tudi zdaj od sedanjih oblastnikov in z denarjem davkoplačevalcev podprta ustanova, ki je tem oblastnikom za svoj položaj ustrezno hvaležna in javnost obveščata tako, da vpliva na množice s svojimi sporočili. Tako zdaj ob volitvah napoveduje, kdo naj bi bil močnejši. Podobno mnogi novinarji celo proti bontonu postavljajo na prvo mesto kandidata, šele nato kandidatko, čeprav imajo menda prednost ženske ter predsedniško kandidatko Barbaro Brezigar obdelujejo z neumestnimi ali celo žaljivimi vprašanji.

Ne glede na to se v Sloveniji dogajajo pomembni premiki in kljub etabliranim, okostenelim in grabežljivim oblastniškim krogom, med nami vstajajo novi ljudje, ljudje za drugačno prihodnost. Ravno mladi in družbeno prikrajšani državljani ter vsi, ki gledajo bolj dolgoročno na razvoj te države, si želijo novih politikov in to gibanje bo zagotovo prineslo politično osvežitev. Porajajo se nove družbene sile, ki hočejo odpreti Slovenijo prihodnosti in omogočiti, da naše vključevanje v NATO in EZ ne bo le prisila od zunaj, ampak politični korak uveljavljanja naše samostojne volje za izboljšanje lastnih družbenih razmer. Dosedanji oblastniki so sicer polni velikih besed o NATU in EZ, njihove korenine pa se ne morejo odlepiti od prisile preteklosti, odtod tudi njihov medel pogled v prihodnost.

Presenetljiv je podatek, da je skoraj 40% vernih Slovencev za staro oblast, medtem ko skoraj isti odstotek podpira spremembe. Po teh podatkih naj bi enako število - 40% vernih - volilo kandidata nomenklature kot Barbaro Brezigar. Ob tem pa se lahko vernik, posebno katoliški duhovnik in škof zamislijo. Politika

LDS mu je namreč leta svoje vladavine žagala veje, na katerih temeljijo družbene korenine njegove vere. Voditelji te stranke stalno odpravljajo vero z javnega področja, vernik pa kljub temu voli te svoje tlačitelje.

Kako naj si to razlagamo? Je mit o slovenskem verniku napačen? Ali slovenski katoličan pravzaprav ni vernik, saj ga ne moti, da mu odpravljajo vero iz njegove osebnosti in javne zavesti? Mu je torej pomembna le njegova družbena kariera, položaj in je zanj pripravljen prodati tudi svoje prepričanje in duhovno življenje? Je njegova vera zgolj deklarativna, le krstno znamenje, ki nima nobenega vpliva na njegovo življenjsko odločanje. Ali pa le ne mara pokazati svojih barv, ker se je treba potem tudi javno opredeliti in se zavzeti za etične vrednote, za pravičnost in poštenost. Torej je s slovenskim krščanstvom nekaj narobe: krščanska vera ima vedno manjši vpliv na osebnost in tudi družbeno ravnanje tako imenovanih vernikov. Je to posledica bivšega režima, ki je ljudem opral možgane, ali posledica sekularizacije, ki dobiva nove razsežnosti v formalno demokratičnih razmerah? Ali pa gre preprosto za 'osip' vernih, kakršnemu smo priča v zahodnih državah, še posebej v Avstriji in Nemčiji, kjer pa se morajo tisti, ki ne nameravajo plačevati cerkvenega davka, potem izpisati iz Cerkve in se javno izjasniti, da niso verni. Pri nas pa lahko vsak še ohranja

nja svojo vernost vsaj na papirju, medtem ko dejansko ni več član verske skupnosti, njegove družbene odločitve pa so lahko popolnoma neskladne s verskimi načeli ali celo v nasprotju z njimi.

Problem ni pereč samo z vidika Cerkve oz. vere. Ne gre le za "pešanje vere, pač pa tudi za etično-moralne dileme. Verska pripadnost je za Slovence pomenila tudi privrženost krščanskemu moralnemu redu. Večkrat smo že ugotovili, da je ta red načela revolucija in ga pospešuje sekularizacija. Danes imamo po besedah modernega ameriškega sociologa opravka s pravim prelomom med ustaljenimi izročili, zaradi česar tudi verske in etične vrednote, utemeljene na veri, izgubljajo svoj družbeni vpliv. Ljudje se odločajo po zelo trenutnih in kratkoročnih, predvsem pa medijsko posredovanih mehanizmih. Toliko bolj pa je po mnenju istega za družbo pomembno, da si pridobiva družbeni kapital, t.j. moralne osnove za človekovo življenje in preživetje. Že zdavnaj so misleci opozarjali, da bo težko takrat, ko ljudje ne bodo več verovali v ničesar. To je konec upanja in življenja, ostaja praznina in odtujeni, sprti, zamorjeni ljudje brez prihodnosti. Želje po spremembah - tudi privolitvah - pa so znamenje življenja in upanja ter pripravljenosti za iskanje novih poti. Kdor želi človekovo prihodnost, mora danes delovati za vrednote in delati za temelje, ki bodo zagotavljali življenje tudi prikrajšanim, kar je tudi sporočilo tedna Karitas. Adventna nedelja je zato imela poseben simbolni pomen ne le za kristjane, ampak za vse državljane te države. Vedno gre tudi za dolgoročno prihodnost vseh ljudi te dežele in sveta, ki ga lahko gradimo le z etično odgovornostjo vsakega posameznika. Le s tako držo smemo verni pričakovati. Njega, ki ga bo spočela Devica.

SVETNIK TEDNA

10. DECEMBRA

SILVESTER ČUK

JUDITA, JUNAKINJA STARE ZAVEZE

Knjige, ki vsebujejo božje razodetje človeku, se imenujejo Sveto pismo. Deli se v Staro zavezo - knjige, v katerih je zapisano to, kar je Bog razodel pred Kristusom, in Novo zavezo - knjige, ki obsegajo to, kar je Bog razodel po Jezusu Kristusu in apostolih. Katere knjige so Sveto pismo, nas uči Cerkev po ustnem izročilu, ki je poleg Svetega pisma vir božjega razodetja. Po nauku katoliške Cerkve ima Sveto pismo 72 knjig: Stara zaveza 45, Nova pa 27. Večina knjig Stare zaveze je bila zapisana v hebrejskem jeziku, nekaj pa se jih je ohranilo le v grških prevodih. Teh Judje niso ohranili v svojem kanonu ali seznamu svetopisemskih knjig. Imenujejo jih devterokanonične, vse druge pa protokanonične - te imajo v svojem kanonu tudi Judje in evangeličani, medtem ko imamo katoličani tudi devterokanonične.

Med le-te spada tudi Juditina knjiga, ki sodi med zgodovinske knjige Stare zaveze. Ime nosi po glavni junakinji, pogumni mladi vdovi Juditi, ki je z vojno zvijačo in drzno odločitvijo rešila svoje ljudstvo v veliki nevarnosti. Knjiga se deli v dva dela: prvi del slika asirsko nevarnost pri obleganju mesta Betulije, drugi del pa opisuje, kako je šla Judita v sovražni tabor, ubila vojskovodjo Holoferna in tako rešila oblegano mesto ter vso Palestino. Knjige ne moremo imeti za zgodovinsko zanesljivo poročilo. Z gotovostjo pa lahko sklepamo, da ji je podlaga zgodovinsko dejanje pogumne žene. Knjiga slavi moč zaupanja v Boga in v božjo ljubezen do izvoljenega ljudstva. Ima predvsem poučen in spodbuden namen.

Če pozorno beremo zgodbo, ki je napeta kot v kakšnem romanu, vidimo, da vsa svetloba v njej pada na eno osebo - na junaško Judito, ki je knjigi dala ne le ime, temveč je bila tudi povod, da je bila knjiga napisana. Če gledamo na njeno bojno zvijačo v luči božjih načrtov za ohranitev izvoljenega ljudstva, to ne meče sence na to pogumno ženo, ki jo krasijo bogaboječnost, zaupanje v božjo pomoč, pogum in hrabrost, zvestoba do pokojnega moža in naposled tudi njena velikodušnost, s katero je ves svoj bojni plen darovala v Jeruzalemu Gospodu kot zaobljubljeno daritev. Te lastnosti, zlasti njena čistost in njena duševna moč, so bile povod, da so Judito že zgodaj navajali kot Marijin zglede, tako da so Juditin hvalospev Gospodu za zmago nad Holofernom uporabljali v marijanskih duhovnih dnevnicah, v katerih Juditino zmago primerjajo z Marijino zmago nad kačo, ki ji je glavo strla. Judito srečujemo v krščanski in svetni umetnosti nešteto krat upodobljeno.

Ime Judita, ki izhaja iz hebrejskega imena Juhudit v pomenu "judovska, iz Judeje, t.j. Judinja", je na Slovenskem razmeroma redko. Pri Nemcih je Judita Judith, skrajšano Jutta, Jutte, pri Francozih in Angležih Judith, skrajšano Judy.

Na mnogih koledarjih je ob današnjem poleg imena svetopisemske žene Judite tudi ime papeža Melkijada. Pravilna oblika imena tega Petrovega naslednika je Miltijad. Za nas je zanimiv zato, ker je vodil Kristusovo Cerkev v letih od 310 do 314, torej v času, ko je cesar Konstantin izdal milanski edikt - leta 313, ki daje kristjanom popolno svobodo v rimski državi. Ime Melkijad so, če smemo verjeti pisatelju Janezu Mencingerju, nekdanj dajali nezakonskim otrokom, ker je tako nenavadno. Mencinger v svojem spisu Moja hoja na Triglav pripoveduje, kako so ime nekega takega otroka, ki je bil krščen za Melkijada, popočili v Mlekojeda.

PRIČEVANJE IZ SVETE DEŽELE

PISMO IZ IZRAELA (14)

TEREZA SREBRNIČ

Preteklo soboto, 3. avgusta, smo imeli v St. Vincentu, kot navadno, predpraznično večerno mašo. Presenečenje večera je bilo to, da je maševal Kristof, mladi letošnji novomašnik iz Nemčije. Posvečen je bil 19. maja v mestu Münster. Lani sva se spoznala prav v St. Vincentu, kjer je tudi on bil na prostovoljnem delu za nekaj mesecev. Ljubec je in potrpežljivo se je posvečal otrokom, vedno nasmejan in pripravljen na šalo. Letos se je vrnil na obisk za par dni, in sicer s skupino mladih romarjev iz svoje škofije. Ustavili so se v Kafarnaumu, ob jezeru, Kristof pa je za dva dni "skočil" še do St. Vincenta. Mladina, ki jo je pripeljal, ni marala z njim, češ da se

bojijo atentatov. Tako se je pri smejal kar sam z najetim avtom. Vse ga je veselo pozdravljalo, posebno sestre usmiljenke, ki ga imajo zelo rade. Ob pol osmih, ko je mrak že legal na Ain Karem, smo imeli mašo v parku pod oljkami. Ko navadno je večjezična, saj se prepletajo njeni deli in razne molitve v francoščini, nemščini, angleščini in italijanščini. Svet zapojemo celo v arabščini, seveda kdor ga zna. Mladi nemški prostovoljci pojejo ob spremljavi kitar. Med njimi je tudi Annette, ki je že skoraj leto dni v Sv. Vincentu kot prostovoljka in je želela biti pred kratkim krščena v opatiji Abu Goš. Američan Brajan zapoje solo pesem z več kiticami. Po končani maši pa nam Kristof podeli svoj novomašni blago-

slovanje, saj sta lani s Kristofom skupaj delala v isti sobi par mesecev in se odlično razumela. Vzela ga je nekako kot za svojega sina, saj ima doma dva sinova približno istih let. Ne govori angleško ali nemško, a sta se sporazumevala. Ker nismo še zaspali, se nas skupinica poda še na kratek sprehod do cerkve Marijinega obiskanja, ki je oddaljena le kakih 10 minut počasne hoje. Sedemo na zidek in opazujemo zvezde. Restavracija niže v vasi je polna gostov, kot običajno. Strnjena naselja se živo svetlikajo od oranžnih luči. Zdi se nam, kot bi bile jaslice. Lani je Kristof hodil vsak večer sem molit rožni venec s skupinico kolegic. Preden grem spat, se še ustavim v jedilnici, da preletim petkovo izdajo časopisa Jerusalem post. Ima več prilog: zgodovinsko, otroško in

kužno s ponudbami za cel teden. Zasledim zanimivo novico: Sadam Husein denarno podpira družine mladih palestinskih bojevnikov - samomorilcev. Nekateri člani, prvi članek, prav odpotujejo v Irak, da osebno dvignejo podpore. Ob tem so se tudi obubožane arabske družine, ki živijo na ozemlju Izraela, v zahodnem Jeruzalemu, obrnile na raissa in ga sprašujejo za finančno podporo. Izraelski vojaki pa nadaljujejo s podiranjem hiš, v katerih so živeli Hamasovi ali drugi palestinski bojevniki. Slike ljudi na razvalinah so pretresljive: iščejo, kar se da še uporabnega rešiti. Kako doživljajo to otroci in mladostniki? gotovo podžiga v njih željo po maščevanju. In začarani krog zob za zob se ne pretirano nadaljuje. Izhoda kot v temnem dolgem tunelu ni videti....

DALJE

REDOVNE ZAOBLJUBE V TRSTU

Sestra Teresa Adli je v soboto, 7. decembra popoldne, naredili svoje prve redovne zaobljube pred škofom msgr. Evgeniom Ravignanijem in provincijalko kongregacije šolskih sester sv. Franciška Kristusa Kralja pri Sv. Ivanu v Trstu. Kapelica, ki jo krasijo freske Toneta Kralja, je bila ob tej priložnosti nabito polna.

Trenutek, ko je sestra najprej izrekla svoj "Tukaj sem. Pripravljena sem!", potem pa obljubila v arabskem in italijanskem jeziku, je bil prazen in ganljiv obnem. 32-letna sestra prihaja iz Egipta in pripada koptski verski skupnosti. V Italiji pa živi že približno leto dni, največ časa je preživela v Trstu, kjer pravi, da ji je zelo všeč. Uči se tudi slovenskega jezika.

Slovesno mašo so obogatili mladi molitvene skupine Shalom s svojim petjem.

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA ZBIRKA 2003

Koledar 2003

Koledar 2003 je zvest zapisovalec pomembnih dogodkov med našimi ljudmi, delovanja naših društev in ustanov ter družbenega dogajanja. Uredil ga je Jože Markuža, opremil pa Matej Susič.

Dolina in hrib

Janko Bratina

Trinajsta knjiga zbirke Naše korenine je izbor iz literarnega in strokovnega dela pisatelja Janka Bratine (1882-1920), ki jo je uredil in spremno besedo napisal Bojan Bratina, opremil pa Pavel Medvešček.

V strugi izbrušeni kamni

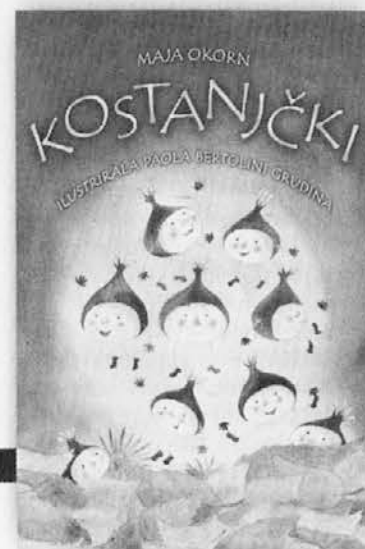
Pierluigi Bellavite

To je nenavadna pripoved popotnika, ki se je podal peš od izvira do izvira Soče in sproti beležil vtise, razmišljanja in srečanja z ljudmi ob reki. Delo je prevedel Oskar Simčič, opremil pa Franko Žerjal.

Kostanjčki

Maja Okorn

Živalice in narava, Trst in mestni vrvež, otroški svet s svojimi veselimi in manj veselimi trenutki so snov desetih pravljič Maje Okorn, ki jih je s spretno roko ilustrirala Paola Bertolini Grudina.

PREDSTAVITEV POMEMBNEGA DELA

TRIJEZIČNI ZBORNIK O GORIŠKI NADŠKOFIJI

Goriška nadškofija od nastanka do konca Habsburške monarhije (1751-1918) je naslov zbornika, ki so ga predstavili v četrtek, 5. t.m., v pro-

predsednik goriške pokrajinske uprave inž. Giorgio Brandolin in prof. Cesare Scaloni, ki že vrsto let vodi Inštitut za verska in družbena vprašanja

FOTO BUMBACA

storih goriške Pokrajine predstavniki Inštituta za družbeno in versko zgodovino iz Gorice ter goriške pokrajinske uprave, ki je izid dela tudi podprla.

Na predstavitvi zbornika, v katerem so objavljeni eseji 24 zgodovinarjev z lanskoletnega odmevnega mednarodnega posveta z istim naslovom in ga je zgledno uredil prof. Joško Vetrh, so spregovorili zgodovinarji prof. Giuseppe Battelli in prof. Giovanni Vian, medtem ko je v imenu slovenskih raziskovalcev spregovoril direktor Inštituta Milko Kos iz Nove Gorice dr. Branko Marušič. Zgodovinarji so vsak s svojega zornega kota podali kritičen pregled zajetnega zbornika in zapisov v njem, vsi pa so tudi izpostavili dejstvo, da so pripadniki različnih narodov v okviru goriške nadškofije živeli isto zgodovinsko obdobje in bili deležni v Cerkvah tiste enakopravnosti, ki je od oglejskega patriarhata dalje označevala in tudi danes označuje goriško nadškofijo.

Prisotne sta sicer najprej pozdravila gostitelja, in sicer

iz Gorice. Prav Inštitutu in vsem zgodovinarjem, ki so osvetlili novejšo zgodovino krajevnih Cerkev in še posebej celotno zgodovino goriške nadškofije do leta 1918, se je po nastopu zgodovinarjev toplo zahvalil goriški nadškof msgr. Dino De Antoni, ki je povedal, da se je sam veliko naučil o goriški preteklosti in sedanjosti prav na lanskoletnem posvetu o goriški nadškofiji in pa seveda od samih zgodovinarjev, saj se ve, da je prav zgodovina tista, ki nas lahko veliko nauči.

PRIMORSKA POJE 2003

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Zveza pevskih zborov Primorske, Zveza slovenskih kulturnih društev, Zveza cerkvenih pevskih zborov in Zveza slovenske katoliške prosvete sporočajo, da se bo *Primorska poje 2003* odvijala v mesecu marcu in aprilu 2003 v raznih krajih Primorske. Zbori, ki se nameravajo udeležiti te zborovske revije, se morajo

Zbornik je natisnila slovenska tiskarna Grafica Goriziana, je zajeten, saj obsega kar 550 strani ter veliko slikovnega gradiva in to predvsem zato, ker so vsi posegi objavljeni v vseh treh jezikih mednarodnega posveta: v italijanskem, slovenskem in nemškem. Prav je, da omenimo vsaj slovenske zgodovinarje, ki so sodelovali na posvetu in so njihovi zapisi objavljeni v zborniku. To so: Metod Benedik, Franc Kralj, Stanislav Bratina, Tomaž Simčič, Marjeta Kranner, France Dolinar, Jurij Rosa ter Tatjana Peterlin-Neumaier. V zborniku pa sta tudi prepotrebno imensko in krajevno kazalo ter seznam avtorjev, ki so v njem sodelovali. Vsekakor je zbornik o goriški nadškofiji eno tistih temeljnih del, mimo katerega v prihodnje nihče ne bo mogel, ko bo pisal o zgodovini goriške nadškofije.

Na predstavitvi, ki se je je med drugimi uglednimi gosti udeležil tudi goriški župan Vittorio Brancati, je bilo poudarjeno, da je goriška nadškofija od vedno zgledno skrbel za vse narode na Goriškem, kar je tudi eden od razlogov, zakaj je organizator tudi izdal zbornik v treh jezikih.

JUP

prijaviti do 10. januarja 2003. Zbori se lahko prijavijo s tremi ali štirimi skladbami, od katerih naj bosta vsaj dve slovenskih avtorjev. Možno je sodelovanje tudi s sakralnim programom.

Za nastop na *Primorska poje* so na sedežih zgoraj navedenih soorganizatorjev na razpolago prijavnice, ki morajo biti natančno in čitljivo izpolnjene in do 10. januarja oddane pri istih organizacijah.

FRANKO ŽERJAL RAZSTAVLJA V CENTRU BRATUŽ

VELIKO PRIZNANJE

PODOBE KRESNE NOČI

Kresna noč je bila in je več od samo še ene poletne noči, v kateri se okrog kresa zberejo ljudje, da bi zrlji ognjene zublje in istočasno nebo, pravzaprav z zvezdami okrašen nebesni svod, da bi pogledali vase in in preko sebe, da bi

no nanaša debeli premaz iz pigmentov, peska in lepil, pušti, da se ta osnova posuši in nato začne z barvnimi nanosi. Pred nami tako rastejo umirjene barvne površine in celostna, harmonično ubrana likovna pripoved. Povsem drugačna so Žerjalova dela na papirju, saj se tu umetnik še bolj približa čisti liriki, a se tudi oddalji od izrazito modre barvne palete in na svoja dela vnaša pravcate šopke živih in toplih barv. Tretji sklop del našega umetnika je pravo nasprotje obema. Umetnik je namreč prav storil, ko je razstavil štiri portrete, pravzaprav štiri poduhovljene portrete, ki govorijo o nasilju v našem življenju, tudi nedavni vojni na Balkanu. Peščeno zemeljska barvna paleta in pa nadih trenutnosti, poduhovljene odmaknjenosti ter obenem brezčasnosti obrazov ljudi, za katere nihče ne ve, če so še živi, mrtvi, ali pa so od njih ostale samo še kosti, lobanja, ki jo umetnik tudi naslika, vse to in še več so sestavni deli tretjega niza, s katerim je Franko Žerjal postavil ob rob svojih čarobnih pravljičic o kresni noči naše vsakdanje življenje ter seveda bedno in človeka nevredno nasilje, v katerem zares ni prostora za kresno noč in ne za harmonijo in tišino Žerjalove naslikane pripovedi o kresni noči.

Franko Žerjal se pri svojem slikarstvu lahko poslužuje tako dobrih osnov figurativnega kot tudi abstratnega slikarstva, staplja ju v neko novo celoto, da lažje odlikava svoje videnje pravljične kresne noči. Predstavlja niz mešanih tehnik v modrem, na katerih odlikava tako svoje značilne nebesne svodei, a tudi obrise človeških likov v noči, cerkva. Pri slikanju se poslužuje svoje tehnike, saj najprej na plat-

no nanaša debeli premaz iz pigmentov, peska in lepil, pušti, da se ta osnova posuši in nato začne z barvnimi nanosi. Pred nami tako rastejo umirjene barvne površine in celostna, harmonično ubrana likovna pripoved.

Povsem drugačna so Žerjalova dela na papirju, saj se tu umetnik še bolj približa čisti liriki, a se tudi oddalji od izrazito modre barvne palete in na svoja dela vnaša pravcate šopke živih in toplih barv. Tretji sklop del našega umetnika je pravo nasprotje obema.

Umetnik je namreč prav storil, ko je razstavil štiri portrete, pravzaprav štiri poduhovljene portrete, ki govorijo o nasilju v našem življenju, tudi nedavni vojni na Balkanu. Peščeno zemeljska barvna paleta in pa nadih trenutnosti, poduhovljene odmaknjenosti ter obenem brezčasnosti obrazov ljudi, za katere nihče ne ve, če so še živi, mrtvi, ali pa so od njih ostale samo še kosti, lobanja, ki jo umetnik tudi naslika, vse to in še več so sestavni deli tretjega niza, s katerim je Franko Žerjal postavil ob rob svojih čarobnih pravljičic o kresni noči naše vsakdanje življenje ter seveda bedno in človeka nevredno nasilje, v katerem zares ni prostora za kresno noč in ne za harmonijo in tišino Žerjalove naslikane pripovedi o kresni noči.

JUP

BORIS PAHOR V FRANCOŠČINI

Znani pariški dnevnik *Le Monde* je prejšnji teden v svoji knjižni prilogi prinesel na vidnem mestu s slikami daljši zapis o zadnjem prevodu knjige Borisa Pahorja v francoski jezik. V originalu ima knjiga naslov *Zibelka sveta*, francoski prevod pa *La porte dorée*. Prevod je poskrbela Andrée Lucke-Gaye v založbi Rocher. Obširen članek o tem pa je v pariškem dnevniku napisal Renee de Ceccotty. V zelo zanimivem in tehtnem članku pod naslovom *L'arc lumière de Boris Pahor* (Svetlobni lok Borisa Pahorja) pride do izraza cela vrsta problemov v zvezi z delom našega pisatelja, posebno pa še njegov literarni uspeh v Franciji. Med drugim člankar piše: "Slovenec se Boris Pahor znajde v nacističnem taborišču na francoskem ozemlju. O tem svojem priporu piše v svojem delu *Nekropola*, katere pa italijanski založniki nočejo...". Nato spominja na primer znanega italijanskega židovskega pisatelja, kot je bil Primo Levi, ki mu velike italijanske založbe tudi niso bile naklonjene. Za člankarja je Pahor "eleganten osemdesetletnik, ki bo za kak mesec že devetdesetletnik..." se po mnenju pisca sicer z grenkobo zaveda teh dejstev in to "ta Slovenec, ki so ga hoteli oropati jezikovne in narodne identitete".

Seveda smo tu le nanizali nekaj misli iz članka v francoskem časopisu. Sicer pa je o njem pisal tudi znani pariški dnevnik *Le Figaro*.

Vsekakor pa je vse to zelo pomenljivo, saj prav v tem francoska pa tudi evropska kulturna publika lahko spoznava našega zamejskega pisatelja.

ANDREJ BRATUŽ

CANKARJEVA ZALOŽBA

BORGES V SLOVENŠČINI

"Svetovna književnost se deli na tisto pred Borgesom in na tisto po njem," je dejal pred leti umrli književnik Danilo Kiš, ki velja za enega najboljših pisateljev 20. stoletja z balkanskega kulturnega prostora in je podobno kot Borges bil dolga leta med kandidati za Nobelovo nagrado za književnost, a je tudi on nikdar ni prejel.

Pri Cankarjevi založbi so sredi meseca novembra v Narodni univerzitetni knjižnici v Ljubljani predstavili tretji in zadnji sveženj Borgesovih izbranih del. Po šestih knjigah preteklih dveh letnikov sodi s *Prozo*, *Poezijo*, *Modelom za smrt*, *Dvema nepozabnima fantazijama* in *O Borgesu Izbrano delo* med eno najcelovitejših predstavitev argentinskega čarovnika besede v svetu. Tako imamo Slovenci za angleško govorečimi ljudmi v svetu gotovo najbolj popoln izbor prevedenih Borgesovih knjižnih del, kar samo govori o tem, kako velika naveza-

nost na tega izjemnega Argentinca je pri naših književnikih in seveda tudi pri ljubiteljih književnosti.

Urednik Cankarjeve založbe Andrej Blatnik je dejal, da se mu je tako obsežen prevod Borgesovih del sprva zdel utopičen, a obenem tudi nujen.

Čeprav se je imel Jorge Luis Borges predvsem za pesnika, ga bralci najpogosteje povezujemo s kratko zgodbo, s katero je zaslovel. Po zbirkah *Stvaritve* in *Mojstvih lirike* je *Poezija* že tretji prevod Aleša Bergerja, v katerem se je soočil z Borgesovimi verzji. V zbirki, ki obsega približno 2000 verzov, je Berger razdelil Borgesovo poezijo na literarno-zgodovinske temeljne pesmi in osebnopovedne.

Borges je literarna dela pogosto pisal v sodelovanju s pisateljskimi kolegi, kar velja tudi za tri besedila *Model za smrt* in *Dve nepozabni fantaziji*, katerih avtorstvo je podpisal še Adolfo Bioy Casares. Besedila, ki ve-

ljajo za naporno prevajalsko delo, je poslovenila Vesna Velkoverh Bukilica.

Borgesova *Proza*, ki so jo prevedli Aleš Berger, Marjeta Drobnič in Maja Šabec, prinaša celotna prevoda Brodiejevega poročila in *Peščene knjige*, prozna dela, objavljena v Borgesovih pretežno pesniških knjigah, in štiri posmrtno objavlje-

ne zgodbe. Nekatera prozna dela so tokrat na novo prevedena, ker so prevajalci ocenili, da nekateri poprejšnji prevodi niso bili najbolj ustrezni.

Zadnji zvezek *Izbranih del - O Borgesu* - sestavlja *Poskus avtobiografije* v prevodu Tadeje Krečič Scholten. Borges je o svojem življenju s pomočjo svojega tajnika in prevajalca pisal leta 1970, in to v angleščini. Borges je bil v času svojega bogatega življenja tudi direktor Argentinske narodne knjižnice v Buenos Airesu in sam je nekoč dejal, ironično, kot je znal on, da ima na voljo 800.000 knjig in slepoto. Eden redkih trenutkov, ko Borges, ki je imel do sebe vedno zelo veliko in mestoma ironično distanco, pokaže čustva, je prav zadnji stavek v *Poskusu*: "Za poraz ali uspeh mi je vseeno, s tem se nisem nikoli ukvarjal. Moj edini cilj danes je mir, veselje ob razmišljanju, prijateljstvo in - ampak to je morda že preveč zahtevno - potreba po tem, da ljubim in da sem ljubljen."

Pogovorom z Borgesom sledita še dva izvorna eseja Branke Ka-

lenič Ramšak o Borgesovem življenju in Jasmine Markič o Borgesu pri Slovencih. Deseto knjigo sklence seznam slovenskih študij o Borgesu in tudi kronološki seznam prevodov Borgesovih del v slovenščino.

Borges je bil izjemen književnik, predvsem pa tudi velik človek, ki se je nesebično razdajal, saj je znano, da je veliko pripovedoval, še posebno takrat, ko je oslepel.

Dejstvo, da je Cankarjeva založba z desetimi Borgesovimi prevodi opravila veliko kulturno delo, nas Slovence uvršča ob bok največjim svetovnim narodom. Lahko pa se tudi zgodi, kot je dejal na predstavitvi v Ljubljani urednik Andrej Blatnik, da se bo prej ali slej tudi na Slovenskem zgodilo tisto, kar se v Argentini že dogaja: da se bodo mladi književniki obrnili proti Borgesu, s svojim mišljenjem in predvsem pa s svojim pisanjem.

Do takrat pa je še daleč. In tudi to povejmo, da so samo velikani tisti, ki delijo svet in bralce na dvoje.

BARKOVLJE / PRED BOŽIČEM

NOVI KOLEDAR IN PREDPRAZNIČNI SEJEM

FOTO KROMA

V Barkovljah so že drugo leto zapored izdali lep stenski koledar z 12 fotografijami, poleg tega pa še priložnostni lepak. Koledar so predstavili v soboto, 7. t.m., v prostorih SKD Barkovlje, kjer so ob tej priložnosti odprli tudi predbožični sejem.

Barkovljanski stenski koledar za leto 2003 sta tudi leto oblikovala Sandra Poljšak in Vittorio Pucci. Če pa je lanski koledar vseboval črno bele fotografije Maria Magajne, prinaša letošnji 12 barvnih slik, ki jih je prispeval Lodovico Scrobogna. V njih se nam Barkovlje prikažejo skozi štiri letne čase, tako v zimskem snegu kot v pomladnem cvetju in poletni pripeki, ob mirnem in razburkanem morju. Izid koledarja je podprlo kar 25 sponzorjev (krožek trgovske mornarice Nazario Sauro, TPK Sirena, Jadralski klub Barkovlje-Grljan, Slovenska prosveta, ZSKD, Pizzeria Raffaele, pod-

jetji Nuevas ideas in Riabitare, trgovina z usnjeno galanterijo in obutvami Mara, sladolearna Pipolo, trgovina z obutvami Roiano, Hyper & Hyper, slaščičarna Gasperi, Prima fila, Cunja R. eredi, Yasmine, Le coq sportif., Jolly, jestvine Al buongustaio, slaščičarna S. Bortolo, Martellani Tatiana, Miran Guštin, gostilna Citta' di Londra, trgovina s konfekcijami A. Udovič, Edilma).

V prejšnjih dneh pa so obiskovalci prostorov SKD Barkovlje imeli priložnost tudi si ogledati predpraznični sejem in seveda tudi kaj kupiti. Božične voščilnice in razne okraske so med drugimi prispevali tudi učenci domače osnovne šole Fran Saleški Finžgar, razstavljene pa so bile tudi slike domačih umetnikov Neve Pertot in Štefana Turka ter zares lepe lesne stvaritve, ki jih je izdeljal in oblikoval Igo Legiša.

MEDNARODNO SREČANJE V PARIZU

PRIPRAVLJAJO SE TUDI MLADI IZ ZAMEJSTVA

Na novoletno evropsko srečanje v Parizu se bo konec meseca odpravilo tudi šest mladih iz zamejstva. Zato da bi ti mladi, ki razen ene izje-

SLOVENSKI ODER MED ROJAKI V PARIZU

Igralska skupina Slovenski oder, ki deluje v okviru Radijskega odra, je v petek, 6. decembra, odšla na kratko gostovanje v Pariz. V nedeljo je z igrico Čudežna ura sooblikovala Miklavžovo popoldne v Društvu Slovencev v Parizu, kjer se je zbralo zgledno število otrok, ki obiskujejo nedeljsko šolo v slovenskem domu v Chatillonu. Otroci so nastopili z recitacijami. Miklavžovo igrico je napisala sama režiserka in je v lanski sezoni doživela več ponovitev na Tržaškem in Goriskem. V njej nastopajo mlajši igralci Danijel Simonettig, Helena Pertot in Julija Berdon in člani Radijskega odra Nadja Roncelli, Peter Raseni in Aleksij Štoka.

me, vsi prvič odhajajo na taizejsko srečanje, spoznali taizejsko duhovnost, način molitve in druženja mladih, sta skupini MOSP in Shalom v soboto, 31. novembra, priredili molitveno srečanje pri šolskih sestrah pri Sv. Ivanu. Mladi so se naučili nekaj taizejskih melodij, ki so zelo enostavne in se stalno ponavljajo, tako da ustvarijo primerno vzdušje za osebno poglabitev in meditacijo. Ob večglasnem petju je zadonela tudi spremljava kitare in violine, tako da se je vzdušje med mladimi takoj ogrelo. Udeleženci so sodelovali z branjem prošelj, beril in misli, na koncu pa so tisti, ki so se minula leta udeleževali novoletnih taizejskih srečanj, navdušeno pripovedovali o svojih izkušnjah.

Druga taizejska molitev bo v petek, 20. t.m. v Marijanišču na Opčinah, ko bo obenem za mlade priložnost za spoved ali osebni pogovor z duhovnikom.

TRST JE NA ROBU

Danes pa teka za njimi še del leveice, kot na primer zimzeleni bivši tajnik Levih Demokratov, Stelio Spadaro, in njegovi somišljeniki, ki so bližji Vidalijevim teorijam kot pa evropski socialdemokratski ideji in praksi. Del Tržačanov postaja sicer, hvala Bogu, ravnodušen do stališč, ki gredo v paru s potezami koroškega glavarja Hajderja. A tudi on je na Koroškem še vedno glavar, čeprav ima danes na vsedržavni ravni zelo majhen pomen. Zato mislim, da tudi Tržačani ne bodo v kratkem postali "alergični" na Menijeve in Camberjeve teorije. Menia je kar naprej izvoljen za poslanca in Camber za senatorja, in to brez vsake volilne kampanje. Desnica ne potrebuje "indoktrinacije" tržaških volivcev, njeno vpitje je trenutno v funkciji višjih sporov in ciljev, kot sem prej povedal.

Tudi opozicija nima enotnega stališča o našem vprašanju...

Na začetku sem omenil, da je tudi v nedesničarskih strankah transversalno prisotna stara nacionalno-liberalna oligarhija. Don Sturzo se zdaleč ni razmišljal kot povojni tržaški demokristjani. Isto bi veljalo za stališča republikancev, kot je bil La Malfa, in pa njegovih tržaških somišljenikov, ki so bili med pobudniki akcije, ki je privedla to stranko v objem desnega pola. Da ne govorimo o socialistih in pa o stališčih leveice po razbitju bivše KPI. Razen nekaterih manjših levih sil in nekaj ljudi dobre volje v sredinskih strankah se nihče ne mara na primer javno opredeliti za vključitev celotnega Trsta v območje zaščitnega zakona za Slovence. Nacionalistični strup pa je pronicil zelo globoko. Celó v cerkveni hie-

rarhiji in med verniki so prisotna stališča, ki jih drugje v teh krogih ne poznajo. To se v glavnem dogaja zaradi nesrečne politike edinega tržaškega nadškofa in od njega nastavljenih duhovnikov ter laičnih voditeljev, ki so bili prej nacionalisti in iredentisti kot pa usmerjeni v Kristusov nauk o ljubezni do bližnjega. V preteklosti so te osebe vplivale celo na vatikansko politiko. Ne pokojnemu Bellomiju ne sedanjemu škofu ni še uspelo prepeljati v tržaško stolnico posmrtnih ostankov škofa Fogarja, ker so ga v fašističnem obdobju šteli za prijatelja Slovencev in Hrvatov! Si predstavljate, da bi v Trstu postavili na škofijo dvojezični napis, kot je v Gorici? Ne čudimo se torej politikom, ki morda niso niti verniki!

Spori in polemike si sledijo ena za drugo, položaj Trsta, zlasti ekonomsko gledano, pa se slabša. Pred časom sta prišli s strani predsednika tržaškega sodišča in tržaškega škofa jasni opozorili s tem v zvezi. Kot kaže, sedanja večina ni kdovekako zmožna najti dostojne rešitve. Kje jo je po Vašem mnenju možno najti?

Trst je res na robu propada v vseh smislih. Celó sedanji desničarski župan je to povedal lastnim podpornikom. Družine so v veliki meri razbite, reveži pa se množijo. Ne mislim tu samo na reveže, ki nimajo kaj staviti v lonec, ampak tudi na upokojence z minimalno pokojnino in z visokimi stroški za stanovanje ter hrano, kot tudi na družine z eno samo plačo ali z brezposelnim družinskim očetom ter še na bolne ali prizadete osebe. Veliko je osamljenih v prevelikih stanovanjih, mlade družine pa ne dobijo stanovanja niti v najem. Industrije zapirajo, tudi s pomočjo sedanjih krajevnih upraviteljev, ki ni-

majo alternativnih načrtov zanje, pristanišče hira, trgovina životari, ni investicij iz tujine. Na vse to je opozarjal že lily, ko je ugotavljal, da je bil zaradi neumne nacionalistične politike Trst le umetno hrnjen z državnimi podporami, ki jih danes ni več. Razbita in idejno preživeta krajevna desnica, ki je danes na oblasti, ne bo ničesar rešila, kot ni nič naredila Lista za Trst v desetletjih, ko je vladala, saj je samo zapravila razne možnosti. Verjetno bodo tudi tokrat rešili Trst pred propadom, kot so to storili že v času stare Avstrije, podjetniki, ki bodo semkaj prišli iz cele Evrope. Toliko bolj, ko se bo Evropska skupnost razširila na Vzhod. Toda prej se moramo rešiti tega nadležnega nacionalističnega duha, ki vseprek zastruplja. Upam, da je še nekaj politikov, ki razmišljajo in ki bodo razumeli, da prava drža mora biti v smislu tiste odprte Evrope, ki se medsebojno oplaja in nesebično bogati, katero je Trst predstavljal že v prejšnjih stoletjih, začeni od odnosa do tukajšnjih Slo-

vencev. Kot tudi upam, da bo med kristjani zavel evangelijski duh, ki je bil značilen za oglejsko dobo in ki je ponesel krščansko omiko po Evropi, sprejel različnost narodov in skušal izboljšati življenje vseh z velikim čutom solidarnosti. Upam tudi, da bomo Slovenci imeli trdne in včasih vizionarske politike, ki so znali v preteklosti uspešno klučovat tukajšnjemu nacionalizmu z zoperstavljanjem evropske duhovne širine, istočasno pa so znali prisluhniti praviim potrebam svojih ljudi ter jim poiskati ustrezno rešitev, brez velikih političnih poletov. Upam, da bodo vsi naši rojaki to razumeli in da samo za ljubi kruhek ne bodo podlegali desničarskim opcijam, ki škodijo celemu narodu; ostali pa, da bodo imeli večje razumevanje za različno misleče, ki pa imajo iste cilje. Končno tudi upam, da bodo volivci vse to razumeli in izbrali politike in upravitelje, ki bodo znali vse to uresničiti. Dela je na pretek, kot ponavadi pa primanjkuje delavcev!

DIJAŠKA RAZSTAVA NA OPČINAH

FOTO KROMA

Dijaki liceja Prešeren, gojenci VZS Sklada Mitja Čuk in mladinski pevski zbor Glasbene matice so v ponedeljek, 9. decembra, izvedli skupno pobudo v dvorani Zadržne kraške banke. Odprli so prodajno razstavo gojencev VZS, pripravili kratek kulturni spored ter predstavili medpredmetni projekt: razstavo fotografij in koledarja s fotografijami dijakov in verzi iz zbirke poezij prof. Majde Artač.

ŠKEDENJ / PROSLAVA OB 50-LETNICI SMRTI VINKA VODOPIVCA

VODOPIVČEVE PESMI SO SEGLE DO SRCA

"Najvišji, vsemogočni Bog, nebes in zemlje Gospodar..." Tako mogočno in slovesno je zadonelo v škedenjski cerkvi, kjer se je v nedeljo popoldne zbralo res veliko število ljudi, da bi sledili sv. maši, ki jo je daroval kromberški župnik g. Stanko Medvešček v počastitev 50-letnice smrti primorskega skladatelja Vinka Vodopivca. V uvodu je pobudnik srečanja g. Dušan Jakomin zaželel vsem prisotnim, da bi doživeli trenutek resnične zbranosti in topline v srcu od zvokih Vodopivčevih skladb. In res je bilo tako. Zbranim poslušalcem so Vodopivčeve pesmi, ki jih je med obredom pel zbor ZCPZ pod vodstvom Edija Raceta in ob orgelski spremljavi Iztoka Cergola, resnično segle do srca. Govor g. Medveščka je bil osredotočen na prikaz življenja in dela Vinka Vodo-

FOTO KROMA

pičva, katerega je označevala vsestranska preprostost; njegova skromnost in priljubljenost izžarevata tudi iz njegovih 1.300 poznanih pesmi, ki so prepejene z veseljem, preprostim, domačim in prav zaradi tega zelo prepričljivim

duhom, saj v njih ni prav nič izumetničenega. G. Medvešček se je ob koncu svojega govora zaustavil še ob pomenu primorskega duhovništva v času fašizma; te vloge se je zavedal tudi Vinko Vodopivec, saj je bila cerkev v tem hu-

dem zgodovinskem trenutku dolgo časa edini prostor, kjer so lahko Slovenci peli slovenske pesmi. Trpljenje svojega ljudstva pa je Vodopivec izrazil tudi v svojih skladbah, med katerimi gre omeniti predvsem *Glej, o Marija*, v kateri z vedno močnejšimi akordi doseže pesem svoj višek v mogočnem "fortissimu" pri besedah "svojih trpečih otrok". Pesem pa se zaključuje z umirjenim pozdravom Mariji, ki naj obrise solze in naj potolaži trpeče slovensko ljudstvo. Temu so lahko zbrani poslušalci tudi sami prisluhnili, saj je po govoru zbor zapel še tri znane pesmi: *Ti spev si moj, Glej, o Marija, Tisoč slavospevov*. Sv. maši je sledila družabnost v domu Jakoba Ukmarja, kjer so mogočno zadonela še ostale, predvsem posvetne, Vodopivčeve pesmi. (JC)

VRSTA MIKLAVŽEVANJ TUDI NA TRŽAŠKEM

NEBEŠKI DOBROTNIK JE TUDI LETOS OBDARIL OTROKE

Človeku prav zapoje srce, ko se udeleži kakega miklavževanja in opazuje otroke, ki na zelo spontan in simpatičen način pričakajo dobrega svetnika. Nekateri najmlajši se bradatega svetnika še boje, tako da jih mora na oder spremiti mama, babica ali starejša sestra, drugi so kljub pogumu še tako majceni, da je darilo navadno skoraj večje od njih samih... Po zaslugi otrok postanejo miklavževanja res prigrizna in smeja polna srečanja. Ponekod - kot je bilo na primer v Finžgarjevem domu na Opčinah - so bili otroci razigrani in neučakani, drugod - kot na primer v župnijski dvorani v Nabrežini - pa so bili spoštljivi in plahi.

Na predvečer goda dobrega škofa, je sv. Miklavž obiskal številne slovenske vrtnice, šole in društva. Marsikje so se otroci in mladi potrudili, da so v pričakovanju na njegov prihod ponudili kratek kulturni program. Tako sta na primer društvi Finžgarjev dom in Vesela pomlad poskrbeli za nastop otroškega pevskega zbora Vesela pomlad in za Miklavžovo igrico Angelski telefon. OPZ je vodila mlada zborovodkinja Mira Fabjan, ki je otroke pripravila tudi na igranje instrumentov, kar jih je še posebno zabavalo. Igralska skupina Tamara Petaros je pod vodstvom režiserke Lučke Peterlin uprizorila igrico, ki pripoveduje o zmedbi, ki nastane v nebesih, ko se še neizkušeni angelčki spopadajo z ogromnim številom naročil za darila, ki jih mora sv. Miklavž nesti na svet. V igrici so nastopali otroci tretjega razreda openske osno-

vne šole in nekatere dijakinje srednje šole (slika zgoraj).

V Nabrežini pa so miklavževanje za otroke pripravili skavti in skavtinja 1. in 2. ste-

ga. Angelčki in hudički so sv. Miklavža pozdravili s skavtskimi pesmimi in plesi, pri katerih so sodelovali tudi otroci (slika spodaj).

Sv. Miklavž je seveda obdaroval vse ubogljive otroke in jim obljubil, da se naslednje leto seveda vrne.

SKUPINA 85 / SREČANJE S CANESTRIJEVO, JELINČIČEM IN TOSUTTIJEM

POČASTITEV TREH ALPINISTOV

Skupina 85 je v sodelovanju s Slovenskim planinskim društvom Trst in italijanskim tržaškim planinskim društvom XXX Ottobre ter pod pokroviteljstvom deželne uprave F-Jk v četrtek, 5. t.m., priredila v dvorani Marije morske zvezde zelo dobro obiskano zadnje srečanje v letu 2002, ki je želelo predstavljati tudi nekakšen "tržaški zaključek" Mednarodnega leta gora. Tako so prireditelji za to priložnost povabili v svojo sredo tri protagoniste tržaškega alpinizma in njegovih uspehov pri osvajanju himalajskih osemtisočakov, ki so svoje podvige prikazali s pomočjo diapozitivov. Sandra Canestri in Marco Tosutti, člana društva XXX Ottobre, sta letos spomlad osvojila 8.201 meter visoki Cho Oyu. Tržaška javnost - zlasti lista "uradna" - ju je slavila kot prva Tržičana, ki sta osvojila vrh osemtisočaka, pri tem

FOTO KROMA

pa je popolnoma spregledala, da je prvi Tržičan prišel na vrh osemtisočaka že pred 16 leti, a kaj, ko je bil ta Tržičan Slovenec: Dušan Jelinčič je namreč leta 1986 stopil na vrh 8.047 metrov visokega Broad Peaka. Vsekakor je Skupina 85 na četrtkovem večeru počastila vse tri tržaške alpiniste, srečanje pa je potekalo v sproščeni in prijateljskem vzdušju, v zna-

menju prijateljstva in sožitja med različnimi komponentami Trsta, ki ga s svojim sodelovanjem ustvarjajo tudi slovenski in italijanski planinci, kot so to na različne načine poudarili predsednica Skupine 85 Patrizia Vascotto, deželna poslanka Bruna Zorzi in Spetič ter predsednika CAI XXX Ottobre in SPDT Claudio Mitri in Devan Cesar.

NA RAZPOLAGO JAVNOSTI

KNJIŽNICA BORISA PAHORJA

Na vrodu sedeža Krožka za družbena vprašanja Virgil Šček v ul. Gallina 5 v Trstu je že nekaj časa še ena tablica: "Knjižnica Borisa Pahorja". Znani tržaški pisatelj prof. Boris Pahor je namreč pred časom sklenil, da velik del svoje knjižnice pokloni Krožku Virgil Šček, ki jo zdaj ureja v posebni sobi, da bo na razpolago naši javnosti. V tem predprazničnem času, ravno po izidu dveh novih knjižnih prevodov Pahorjevih del v francoščino in italijanščino, bo uradna predaja knjižnice v četrtek, 19. decembra, ob 18. uri. Takoj po slovesnosti bo v Vilfanovi dvorani (vedno na sedežu Krožka v ul. Gallina 5) javno srečanje s pisateljem Borisom Pahorjem, ki bo spregovoril na temo *Naša prihodnost v jutrišnji Evropi*.

OBVESTILA

SKD LIPA iz Bazovice vabi na koncert in predstavitev zgoščene Vrabčeva pesem v izvedbi MePZ Divaca pod vodstvom Antona Baloha. Koncert bo 13. decembra 2002 ob 20. uri v novi dvorani Gospodarske zadruga v Bazovici.

DRUŠTVO FINŽGARJEV dom - Opčine vabi na glasbeni recital, ki ga bosta oblikovala Aldo Žerjal-glas in Sebastjan Vrhovnik-klavir. Recital bo v soboto, 14. decembra 2002, ob 20.30 v Finžgarjevem domu na Opčinah, Dunajska 35.

KDIVAN Grbec in Dom Jakoba Ukmarja prirejata slavlje ob priložnosti podelitve Kocjančičeve nagrade g. Dušanu Jakominu v nedeljo, 15. t.m., ob 16. uri v Domu Jakoba Ukmarja. Toplo vabljeni!

DRUŠTVO SLOVENSkih izobražencev vabi v ponedeljek, 16. t.m., na srečanje z dr. Francetom Bernikom, ki bo predaval na temo Poezija in glasba. Večer bo v Peterlinovi dvorani v ul. Donizetti 3 z začetkom ob 20.30.

SKLAD MITJA ČUK in Licej France Prešeren vabita na razstavo *Z roko v roki* izdelkov mladih fotografov z liceja Prešeren in gojencev VZS Mitja Čuk v dvorano Zadruga kraške banke na Opčinah. Odprto vsak dan od 10. do 12. in od 16. do 18. ure. Ob nedeljah samo dopoldne. Ob sobotah zaprto.

SLOVENSKO DOBRODELNO društvo v Trstu razpisuje svojo šestnajsto študijsko podporo iz sklada "Mihael Flajban". Podrobnejša pojasnila in razpis dobite na sedežu Slovenskega dobrodelnega društva v Trstu, ulica Mazzini 46, 1. nadstropje, tel. 040 631203, ob četrtkih od 16. do 18. ure. Rok zapade 20. decembra 2002.

ZNAMKEVSEH vrst in odrabljene telefonske kartice! Dragi prijatelji misijonov, iskreno se Vam zahvaljujem za pomoč, ki ste mi jo izkazali pri moji akciji, katera se še nadaljuje. Znamke in telefonske kartice še naprej lahko pošljete na moj naslov: Saksida Franc, ulica Biasoletto 125 Trst-Trieste, Italija. Obenem pa Vam voščim in želim srečen Božič ter obilo blagoslova in božjega varstva v novem letu 2003.

DAROVI

ZA CERKEV na Pesku: Milka Rapotec daruje 50 €.

ZA CERKEV v Bazovici: ob obletnici smrti pokojne mame Marije Ražem daruje hči Silva 40 €; ob obletnici smrti pokojnega očeta Jožefa Čač daruje hči Silvana 20 €.

ZA CERKEV v Gropadi: namesto cvetja na grob pokojni Mariji Grgič daruje Marta Mužina 10 €; v isti namen darujeta Tončka in Anita 50 €.

ZBOR JACOBUS GALLUS

V NEDELJO BO ENAJSTA BOŽIČNA REVIIJA

Ljubiteljem zborovske glasbe se obeta zanimiv in prijeten popoldan, saj se bo v nedeljo, 15. decembra, ob 16.30 odvijala tradicionalna božična revija, ki jo že enajsto leto organizira tržaški MePZ Jacobus Gallus. Letos bo koncert v cerkvi sv. Vincencija v ul. Petronio v Trstu. Ljubitelji zborovske glasbe že vedo, da vsak tovrstni koncert obsega ne le nastop tega pevskega sestava, temveč tudi petje gostujočih zborov: letos se bodo Gallusovcem pridružili pevci zbora Glasbene matice iz Ljubljane in mladi glasovi zbora tržaške Glasbene matice, ki ga vodi priznana zborovodkinja Aleksandra Pertot. Tež odločitvi je botrovala visoka obletnica Glasbene matice iz Ljubljane, ki je nastala pred dobrim stoletjem in ki je nato spodbudila nastanek in razvoj istoimenskih društev tudi drugod na

Slovenskem oz. tudi v Trstu. Ljubljanski pevci bodo pod vodstvom znanega pevovodje Tomaža Tozona predstavili izbor božičnih pesmi iz svetovne zakladnice. Zbor Aleksandre Pertot pa je še zelo mlad sestav, ki združuje v glavnem višješolske dijakke: pevci pridno vadijo dvakrat tedensko po pouku in se z velikim navdušenjem pripravljajo tudi na nastop na letošnji božični reviji. Gostujoči zbor Jacobus Gallus pa bo predstavil splet božičnih pesmi v glavnem na ljudsko tematiko. Letošnji koncert je še posebno zanimiv, saj se vključuje v širšo ponudbo na deželni ravni, ki poteka že cel december vse do januarja pod imenom *Nativitas*. Zaradi tega smo prepričani, da se obeta izredno kakovosten koncert, ki bo nedvomno obogatil poslušalce in izvajalce.

KROŽEK ZA DRUŽBENA VPRAŠANJA VIRGIL ŠČEK

vijudno vabi v četrtek, 19. decembra, na srečanje s pisateljem prof. Borisom Pahorjem na temo

NAŠA PRIHODNOST V JUTRIŠNJI EVROPI

Pred temo bo slovesna predaja "Knjižnice Borisa Pahorja" Krožku Virgil Šček.

Začetek ob 18. uri v ul. Gallina 5 v Trstu.

V KULTURNEM DOMU V GORICI

POSVET O ŠIRITVI EU NA VZHOD

FOTO BUMBACA

Italijanski in slovenski raziskovalci ter predstavniki gospodarstva, kulture in družbenega ter političnega življenja so se na mednarodnem posvetu s temo *Možnosti italijansko-slovenskega obmejnega prostora ob širitvi EU na Vzhod* v Kulturnem domu v Gorici strinjali, da bo članstvo Slovenije v EU omenjenemu območju prineslo številne prilžnosti, predvsem na gospodarskem področju.

Posvet je v sodelovanju s Kulturnim domom in skupino G4 priredila goriška pokrajinska uprava, da bi spregovorili o tem, kaj se bo zgodilo v trenutku, ko bo meja med Slovenijo in Italijo padla. Posvet je bil v petek, 6. t.m., trajal pa je ves dan, saj je izjemno veliko izvedencev spregovorilo na temo sodelovanja in integracije na Goriškem.

Odbornik goriške pokrajinske uprave, pristojen za čezmejno sodelovanje, Marko Marinčič, je na samem začetku posveta dejal, da pravzaprav še danes nihče ne ve, kaj se bo s padcem državne meje na Goriškem dejansko zgodilo, a bo to dejstvo gotovo izjemno vplivalo na dogajanje v obmejnem prostoru, ne le na kulturnem in družbenem področju, ampak predvsem na gospodarskem. V pozdravu, ki ga je v imenu goriške občine prinesel odbornik za čezmejno sodelovanje Damijan Terpin, je bila novost, ki dejansko meče novo luč na dogajanje ob meji, saj je odbornik napovedal, da se bo v kratkem podala v Bruselj predsedniku Evropske komisije Prodiu razširjena delegacija predstavnikov goriške, novogoriške in šempetrsko-vrtojbenske občinske uprave, da se bodo s Prodiem in njegovo delovno skupino dogovorili za stvarne in bližnje skupne načrte prekomejnega sodelovanja. Ne več besed torej, ampak simbolična in stvarna dejanja, od katerih bodo dobrobit imeli na Goriškem prebivalci na obeh straneh državne meje!

V dopoldanskem delu posveta je bil podan potek pogajanj za razširitev EU. Spregovoril je tudi državni podsekretar na službi vlade za evropske zadeve (SVEZ) in član ožje pogajalske skupine republike Slovenije Fedor Černe, ki je orisal potek pristopnih pogajanj med Slovenijo in EU. Kot je povedal, so bile težave, povezane s pogajanjem, največje prav doma, v Sloveniji. Ob tem je še izpostavil, da so pristopna pogajanja s petnajsterico za področje kmetijstva praktično končana. "Današnji posvet prihaja ob pravem času,

saj se čas pogajanj za vstop Slovenije v EU izteka in je zato prav, da prav v obmejnih področjih, kakršno je Goriška, obrnemo oči na možnosti in izzive, ki se nam ponujajo ob vstopu Slovenije v EU. Zavedati se moramo, da moramo sami iskati in najti nove oblike sodelovanja na tem področju, ker nam jih bodo sicer drugi s ponujenega krožnika vzeli," je še opozoril Černe.

Na popoldanskem delu posveta so se predstavili bančniki, strokovnjaki s kmetijskega področja ter turistični in okoljevarstveni operaterji. Kot je uvodoma dejal direktor Čedajske hranilnice, ki je bila s svojo Kmečko banko iz Gorice tudi glavni sponzor srečanja, Lorenzo Pelizzo, bo bančno in finančno povezovanje s slovenskimi bankami in finančnimi ustanovami po vstopu Slovenije v EU še veliko boljše in hitrejše. Napovedal je, da bo Čedajska banka odslej tesno sodelovala z Ljubljansko borzo.

Državni podsekretar na slovenskem ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Marko Verbič, ki je s svetovalcem slovenske vlade Vladimirjem Čeligojem na posvetu predstavil razvoj slovenskega kmetijstva v zadnjih desetih letih in prilagajanje kmetijske zakonodaje na Slovenskem evropskim zakonodajnim normam, je zatrdil, da je tudi sedanja mlečna kriza v Sloveniji samo dokaz več, da je Slovenija prva od kandidatov za vstop v EU uvedla izjemno stroga določila za varno hrano. Povedal je, da je Slovenija v kmetijstvo zadnjih deset let ogromno vložila, in se zavzel za tesno sodelovanje s kmetijstvom iz F-JK: "Pri tem bi morala tako Slovenija kot Italija k sodelovanju nujno pritegniti tako italijansko kot slovensko manjšino, ker bi lahko manjšinski narodni skupnosti bili most med državama, saj jezik ne bi smel biti ovira za nikogar. Zakonodaja na vseh področjih kmetijstva je v Sloveniji že skoraj enaka kot v celotni EU in ob vstopu v EU nas bo prav ta zakonodaja še bolj zblížala, ker nam bo dala enake razvojne možnosti," je še povedal Verbič.

Odbornik goriške pokrajine za kulturo Francesco Marangon, ki je vodil zaključni del posveta, je posvet sklenil z besedami, da so organizatorji lahko zadovoljni, ker jim je uspelo prirediti prvi posvet, na katerem se je jasno govorilo o tem, kako izboljšati že obstoječe dobro sodelovanje med slovensko in italijansko stranjo na Goriškem.

JUP

S 1. STRANI

ZVENEČE STRUNE

Med drugim je povedala, da ima glasbo zelo rada, ker prihaja iz srca v trenutkih veselja in žalosti, ker izraža čustva prek zvokov in ritmov, in jo vsi razumejo, ker nam spregovori o najpomembnejšem - o človeškem. Pri tem je citirala Marija Kogoja, ki je zapisal, da je glasba "iz svoje snovi razvita umetnost, v notranjost človeka postavljena". Poudarila je, da ima glasba neprecenljivo vlogo pri vzgoji otrok. Skozi njo namreč izražajo svoja čustva, bogatijo besedni zaklad in razvijajo občutek za lepo. V njihovo življenje vnaša veselje, sproščenost, jih združuje in spremlja na življenjski poti; saj tisti, ki se nanjo naveže kot otrok, je ne zapusti nikdar. Njena misel je nazadnje splavala k staršem, ki redno vozijo otroke na vaje in jih spodbujajo k vztrajnosti, in seveda tudi k zborovodjem, ki vlagajo veliko truda in požrtvovalnosti v svoje delo.

Za njenimi, iz srca izrečenimi besedami so zazveneli zvonki glasovi OpZ Veseljaki iz Doberdoba pod vodstvom Lucije Lavrenčič in ob klavirski spremljavi Zulejke Devetak, ki so uvedli letošnjo revijo, na kateri je nastopilo enajst otroških in mladinskih zborov. Po več letih odsotnosti sta se vrnila OpZ Podgora

(vodi Katja Bandelli, spremlja Zulejka Devetak) in zbor iz Štandreža z novim imenom župnijski mladinski zbor (vodi Tiziana Zavadlav in Majda Zavadlav, spremlja Patrick Quaggiato). Nastopili so še mladinski zbor SCGV Emil Komel iz Gorice (vodi Damijana Čevdek, spremlja Dalia Vodice), OpZ Ladjica (vodi Olga Tavčar, spremlja Barbara Corbatta), OpZ Kraški cvet, gost iz Tržaške, (vodi s. Karmen Koren, spremlja Martina Ferri), OpZ Plešivo (vodi Martina Hlede, spremlja Eleonora Castaldo), OpZ Dijaški dom S. Gregorčič iz Gorice (vodi Irena Pahor, spremlja Dina Slama), OpZ F. B. Sedej iz Števerjana (vodi Valentina

Humar, spremlja Eliana Humar), MpZ Vrh sv. Mihaela (vodi Marja Feinig in Sara Devetak, ki spremlja tudi na klavir). Zadnji je odpel skupno OpZ iz Štavra in Rupepeči pod vodstvom Tanje in Nadje Kovic, ob spremljavi Martine Valentinčič, ki je eno narodno pesmico tudi hudomušno prikazal.

Vsi zbori so se dobro izkazali in čedno, nekateri prav dovršeno zapeli tri pesmi - le tri izmed vseh so bile nabožne. Pokazali so, da pojejo z zavzetostjo in da radi obiskujejo vaje ter vsrkajo vase vse, kar jim dirigentke potrpežljivo dopovedujejo. Na splošno so pokazali bolj zrel in tehten pristop k skladbam, zato je bi-

la kakovost zapetega pri nekaterih zelo dobra. Zborovodje so se trudile, da bi pevcem priučile tudi čim jasnejšo in pravilnejšo izgovorjavo. Skoro vse so pretehtano izbrale skladbe; največkrat so segle po skladateljih Tomažu Habetu, Lenčki Kupper, Zorku Hareju in Radovanu Gobcu. Med pesmicami sta bili dve tenkočutne Ljubke Šorli.

Tudi letošnja Mala Cecilijanka je bila nepozabno in navdušujoče doživetje, ki vsakič pritegne v dvorano ogromno publike; dokazala je, da je otrokom všeč petje in da bo slovenska pesem v zamejstvu še dolgo živela in duhovno hranila bodoče rodove.

MARIJA PELICON, PRIČA SVOJEGA ČASA

V SPOMIN NA VELIKO SOVODENJKO (3)

REMO DEVETAK

Nadalje mi je gospa pripovedovala: "Po smrti vikarja Čarga - leta 1930 - sem si prizadevala obnoviti mešani cerkveni zbor, še posebno zaradi prihoda novega župnika. Bivši cerkveni pevci in tudi drugi so vabilo sprejeli. Za sprejem novega župnika je bila potrebna pesem oz. skladba. Prof. Bratuž - čeprav je tudi sam skladal pesmi - me je napotil h g. Vinku Vodopivcu. Ta je komponiral lahke in ljudske pesmi, ki niso zahtevale velikega znanja in ne velikih pevskih veščin, medtem ko so bile Bratuževe skladbe zahtevnejše. Zaradi velike sposobnosti v komponiranju lahko prof. Bratuža uvrstimo med današnje velike sodobne skladatelje. Sami pa nismo imeli velike glasbene podlage - bili smo v glavnem samouki. Tako je potekal moj prvi stik s skladateljem Vodopivcem: zaprosili smo ga za pesem, ki bi bila primerna za sprejem novega dušnega pastirja. Vodopivec nam je rade volje ustregel. Sprejem novega župnika je bila prva skladba, ki nam jo je napisal."

Gospa je s pripovedjo nadaljevala: "V Sovodnjah nismo nikoli imeli in še danes nimamo dobrih tenorjev in tudi ne ženskih sopranov. Ostali glasovi so imenitni. Po ljud-

skem prepričanju se to dogaja zaradi vpliva rek Soče in Vipave, ki se tukaj združita. Prof. Lojzeta Bratuža sem prosila za pomoč pri slovenskem sprejemu novega župnika. Bila sem zelo zaskrbljena, ker nisem vedela, kako bo potekal sprejem in tudi zaradi prisotnosti tujih pevcev iz Gorice, ki so v zaddnjem trenutku prišli na pomoč. Filip Terčelj, Lojze in Jožko Bratuž so bili pevci, ki so nam prišli pomagat. Ti so bili priznani tenoristi - zlasti Jožko, ki so mu dali vzdevek 'goriški slavček'. Lojze Bratuž ni hotel sprejeti vodstva zbora, ki sem mu ga ponudila iz besedami: 'Hvala Bogu! Sprejmite piščalko!' Vljudno mi je rekel: 'Ne, ne! Zbor je tvoj. Tebe poznajo - ti vodi zbor. Jaz bom orglal'. In tako je bilo. On je orglal. Pomoč goriških pevcev pri slovesnosti se je dobro obrestovala."

To se je dogajalo 28. junija leta 1931 ob slovenskem sprejemu našega novega župnika: g. Petra Butkoviča.

"Druga skladba, ki jo je Vodopivec napisal izključno za naš zbor, je bila Lepi Jurij. Napisal pa je še dosti drugih in med drugim za našo pevko sestavil tudi poročno pesem, ki nosi naslov Za gospico Štefanijo. Zbor jo je zapel ob njenem poročnem dnevu."

DALJE

GORIŠKI VRTILJAK

ISKRENA PRIČEVANJA

Izvedba abonmaja *Moje gledališče* za dijake goriških višjih srednjih šol pod okriljem Goriškega vrtiljaka je letos pod vprašajem, ker se o njegovih ponudbi mora izreči še profesorski zbor oz. ravnateljstvo humanističnega pola Slovenskega šolskega centra v Gorici. Gledališko pobudo je do sedaj podprlo le ravnateljstvo, ki združuje znanstvene zavode. Dne 26. novembra so se zaradi tega v goriškem Kulturnem domu znašli le študentje zavodov Cankar, Vega in Zois, da bi si ogledali dokumentarni film *Moja meja*, ki je nastal kot koprodukcija Kinoateljstva in slovenskega programa deželnega sedeža Rai in ga je dal na razpolago Kinoateljstvo, letošnji novi partner Kulturnega centra Lojze Bratuž (poleg PDG, SSC in KD) pri uresničitvi gledališke sezone za solarje. Pred ogledom jim je producent Aleš Doktorič na kratko obrazložil tematiko filma, ki so ga poimenovali dokumentarna video-novela. Pri kramljanju sta bili prisotni tudi scenaristka Nadja Velušček, ki je 50-minutni dokumentarec izluščila iz 30 ur trajajočih posnetkov, in Anja Medved, ki je opravila režijsko delo. V življenjskih zgodbah, ki se v filmu niza do l. 1960, so lepi, grenki, žalostni, pa tudi hudomušni trenutki, kakor živijo v spominih pričevalcev na tisto težko povojno obdobje. Dokumentarec je lep, preudaren in konstruktiven pogled nazaj. Zato je dijakom ponudil kopico dragocenih podatkov za razmislek.

IK

S 1. STRANI

SPOROČILO

Pred nekaj leti se nam je marsikateri izmed predavateljev mednarodnega simpozija *Drugo Balkano* zahvalil, rekoč, da je bil tak posvet možen samo v Gorici, kajti niti v Ljubljani bi ne bil mogoč tak spravi duh. Te dni je marsikdo ponovil, da je bil pravi kraj za posvet o Truhlarju ravno Gorica. In iz predavanj ter pričevanj se je izkazalo, da bi tak (!) simpozij ne bil mogoč ne v Rimu ne v Ljubljani.

Bog daj, da bi se luč, ki izhaja iz v Truhlarju zgetene goriške zemlje, lahko kdaj povrnila k njej in spet razodela barve, ki jih ne vidimo, ker so potlačene, pohojene od naših nizkih stremeljenj. Marsičesa na tem svetu ni možno razumeti, je pa mogoče upati, moliti, pa tudi naslikati, upesniti in uglasbiti. Da so simboli in antinomije najprimernejše kategorije za umevanje resnice, lahko - če se potrudimo - tudi razumemo. Da bi pa zmogli resnico kot tako tudi spoznati in doživeti, je potrebno nekaj več, potrebno je odprto srce.

Predavatelji, ki so p. Truhlarja poznali, so mu na tem posvetu izpričali izredno spoštovanje in hvaležnost, ob čemer je bilo marsikateremu poslušalcu toplo pri srcu. Nam, ki ga nismo poznali, pa je bilo, kot da bi bil v svojih pesmih in mislih prisoten med nami, s svojo liturgično - resno in nežno - držo. Zato mu bomo v zahvalo, kot duhovnemu očetu, prižgali svečo na grob in se še naprej z njim radi sprehajali po cvetočih vrtovih besed, ki nam jih je zapustil.

SCGV EMIL KOMEL / SREČANJE Z GLASBO

KOMORNI KONCERT

FOTO BUMBACA

V prostorih Pokrajinskega muzeja na gradu je bil v petek, 6. t.m., komorni koncert, ki sta ga imela violinist Viktor Kulešov in pianist Andrea Rucli. Gre za mlada glasbena umetnika. Prvi je Rus in je diplomiral na konservatoriju v Sankt Peterburgu, kjer se je tudi potem izpopolnjeval in začel svojo koncertno dejavnost. Andrea Rucli pa je svoje študije dokončal na konservatoriju Luigi Cherubini v Firenci, nato pa se je tudi izpopolnjeval z znanim ruskim mojstrom. Zmagal je številne nagrade, koncertira pa tudi z najbolj znanimi orkestralnimi ansambli.

Koncert sodi v letošnji niz Srečanj z glasbo, ki jih prireja SCGV Emil Komel. Še imamo pred seboj lepe glasbene vtise z nedavnega koncerta Haydnove nabožne glasbe (Te Deum Laudamus) s strani ljubljanskega orkestralnega in zborovskega ansambla in solistov.

Petkov koncert je obsegal skladbe različnih skladateljev,

od Tartinija in Šostakoviča do Paganinija in Kreislerja. V tem okviru so bile na sporedu bolj ali manj znane skladbe prej omenjenih avtorjev.

Prva je bila Sonata v g-molu istrskega skladatelja, ki je znana pod imenom *Vražji trileček*, eno njegovih najbolj priljubljenih del. Po nekoliko težavni in nelahki Šostakovičevi sonati je ruski violinist ob spremljavi A. Ruclija, po manjših skladbica V. Arzumanova, briljantno izvedel Paganinijevo delo *La campanella*, ki je pravzaprav del njegovega znanega koncerta in ga je Franz Liszt mojstrsko priredil za klavir.

Ob koncu je sledilo šest krajših skladb, ki jih je napisal znani skladatelj in violinski virtuoz Fritz Kreisler, ki so gotovo dosegle velik uspeh pri publiku zaradi svoje iskrene melodičnosti in briljantnosti.

Sledil je lep glasbeni dodatek; številna publika pa je oba izvajalca za njuno izvajanje bogato nagradila z aplavzi.

AB

MIKLAVŽEVANJA NA GORIŠKEM

SREČANJA Z BRADATIM DOBROTNIKOM

Dobrosrčni sv. Miklavž je imel v prejšnjih dneh polne roke dela, saj je moral obiskati in obdariti mnogo otrok, ki so nestrno pričakovali njegov vsakoletni prihod. Na zemljskem popotovanju se je ustavil tudi v naših vrtcih, mestnih in podeželskih dvoranih in tudi v **Zavodu sv. Družine v Gorici**, pri šolskih sestrah. Tam so ga v četrtek, 5. t.m., z nekaj pesmicami sprejeli mali gojenci in mu pomagali držati škofovsko palico in deliti darila gospem, ki preživljajo v mirnem okolju zavoda jesen svojega življenja. Gospe so kar strmele, ko je darežljivi

je dobrodušni svetnik z zlatolasimi krilatci začel deliti darove otrokom; pogumnejši so mu tudi kaj povedali, zmolili ali zapeli.

Še isti večer se je oglašil v župnijski dvorani A. Gregorčič v **Štandrežu**. Domači pevci župnijskega mladinskega zbora so mu pod taktirko Tiziane Zavavlav zapeli nekaj pesmic in mu jasno in odločno zrecitali nekaj stihov o zimi, ljubezni, miru, kakor jih je naučila učiteljica Majda Zavavlav. Angelčki-pisarčki pa so poročali, kako je bilo s pesmicami in z ubogljivostjo milih zemljanov. Nato pa se je

FOTO BUMBACA

gost vsako posebej šegavo nagovoril in jo povprašal po zdravju, po družini. Vse je vedel o vseh! To zmorojo pač le nebesčani!

Urico kasneje se je pojavil v **Kulturnem centru Lojze Bratuž**. Njegov prihod je ne prav številnim gledalcem naznanil angel-sel, ki je povprašal otroke, ali je pristal v pravi dvorani, in seveda, ali so bili med letom zares pridni. Po pritrdilnem odgovoru je povabil na oder malčke zborčka Do-Mi-Sol SCGV Emil Komel iz Gorice, ki so zapeli tri pesmice. Prav toliko so jih odpeli nekoliko "starejši" pevci mladinskega zbora iste šole. Za tem

BOŽIČNO SREČANJE V JEREMITIŠČU

Na Zornovi domačiji, Jeremitišče št. 5, bo v nedeljo, 15. t.m., božično srečanje od 15. do 18. ure. Domačini so poskrbeli za prijetno srečanje in predpraznično razpoloženje. Vabljeni otroci in odrasli, ki se bodo lahko izkazali pri izdelovanju božičnih in novoletnih izdelkov. Vsi so vabljeni, da tudi prinesejo že izdelane predmete, ikebane in praznično pivico. Vse to bo tudi razstavljeno, izkupiček je namenjen lačnim otrokom. Kar boste prispevali, bodo organizatorji izročili Unicefu. Na srečanju sodeluje otroški zbor Župančič.

med njimi, pa tudi hudički z rožički, prikazal belobrači dobrotnik, nagovoril mlade in starejše Štandrežce, rekoč, naj bodo še naprej tako delavni, in obdaril pridne otroke, ki so brez strahu prihajali k njemu, mu podajali roko in se mu zahvalili za prejeti dar.

Obiskal je tudi malčke v **Štmavru**, ki so mu pripravili prijetno igrico. Rad se je ustavil tudi v dvorani ob cerkvi sv. Nikolaja v **Tržiču**, kjer je prijetno prireditev organiziralo društvo Jadro v sredo, 4. t.m.; sodelovali so otroška skupina iz Števerjana, pa tudi otroci iz vrtca in osnovne šole iz Romjana. Istega dne je prišel tudi na **Vrh sv. Mihaela**, kjer sta mu skupno priredila sprejem Kulturno društvo Danica in mladinski pevski zbor; otroci so uprizorili igrico *Kraljična z ledenim srcem*, ki jo je pripravila Viljena Devetak; zborček je zapel in razveselil prisotne.

Na dan svojega praznika, 6. t.m., so se otroci z družinami iz **Števerjana** in z **Jazbin** zbrali ob 19.30 v Sedejevem domu, kjer je kar 18 otrok pripravilo z mentorico Kristino Corsi igrico *Miklavž za vse čase*. Otroci so ob klavirski spremljavi Barbare Peršič tudi zapeli, angelčki pa so pospremili v dvorano dobrega svetnika in mu pomagali razdeliti darila v veselje vseh.

IK

OBVESTILA

SPOMLADANSKO POTOVANJE z Novim glasom. Zaradi povpraševanja po našem spomladanskem potovanju obveščamo, da načrtujemo potovanje z avtobusom v **Provanso, v južno Francijo, od 22. do 30. aprila**. Vpisovanje se bo začelo januarja.

SVET SLOVENSKEGA organizacij sklicuje v četrtek, 12. decembra, ob 20. uri v dvorani pevskega zbora v Devinu izredni občni zbor zaradi spremembe statuta.

ŠZ OLYMPIA vabi na športno božičnico: petek, 13. t.m., ob 20. uri v telovadnici na drevoredu 20. septembra v Gorici. Sodeluje lepo število telovadnih in baletnih skupin.

V **PETEK**, 13. t.m., bo ob 20.30 v cerkvi četrti sv. Ana v Gorici srečanje mladih z goriškim nadškofom. Vabljeni!

SPOVED ZA mladino bo v soboto, 14. t.m., ob 20. uri v cerkvi v Sovodnjah. Nagovor bo imel g. Peter Žakelj.

SZSO GORICA vabi člane in prijatelje, da se udeležijo sprejema Lučke miru iz Betlehema, ki bo v Gorici v nedeljo, 15. t.m.: ob 17. uri uvodni del pred cerkvijo sv. Ivana; 17.30 odhod proti cerkvi sv. Ignacija; 18. maša; 19. podelitev Lučke miru in družabnost.

ŠIRŠI ODBOR Zveze slovenske katoliške prosvete se bo sestal v Kulturnem centru Lojze Bratuž v torek, 17. decembra, ob 20.30.

PREDBOŽIČNO SREČANJE za upokojeince, ostarele, bolehe bo v Zavodu sv. Družine v sredo, 18. t.m., ob 15. uri. Vabi duhovnjaki sv. Ivana v Gorici.

OD 26. do 30. t.m. bo p. Mirko Pelicon vodil duhovne vaje v Tricesimu. Informacije: 340 5470879.

V **KULTURNEM** centru L. Bratuž je na ogled razstava Franka Žerjela *Podobe kresne noči*. Odrpita je do 20. decembra od ponedeljka do petka od 17. do 19. ure ter ob prireditvah.

DAROVI

ZA NOVI glas: Vinko Lapajne 6,00 €.

ZA ŠKOFIJSKO gimnazijo v Vipavi: v spomin na ljubljeno sestro Pavlo daruje Štefka 200,00 €; v isti namen družina Brunnschweiler 100,00 €; v isti namen Lojzka in Andrej Bratuž 100,00 €.

ČESTITKE

Dne 7. decembra je dopolnila 80 let ga. Milka Hlede iz Ščednega v Števerjanu. Da bi še dolgo let ostala med nami zdrava, vesela in pogumna, ji voščimo sosedje in prijatelji iz Števerjana.

Slovenska skupnost Gorica čestita vokalni skupini Sovodnjska dekleta za pomembno obletnico in se ji zahvaljuje za ves trud, ki so ga v dvajsetih letih delovanja podarila zamejski narodni pesmi in s tem vsej manjšini. Tajništvo.

MIROLJUBNA POBUDA TUDI V GORICI

LUČ MIRU IZ BETLEHEMA

Pobuda Lučke miru iz Betlehema si je zamislil oddelek avstrijske televizije (ÖRF) v Linzu leta 1986 (istega leta, ko je papež Janez Pavel II. povabil predstavnike vseh velikih verstev k skupni molitvi za mir). Organizatorji so želeli, da bi v oddaji *Luč v temi*, namenjeni invalidnim otrokom, v zahvalo sodelujočim namesto drobnih daril delili plamen iz cerkve Jezusovega rojstva v Betlehemu. Takrat si pobudniki niso predstavljali, da bo v nekaj letih akcija razširjena po celotni Evropi.

Z željo, da bi bilo čimveč ljudi seznanjenih in soudeležnih s sporočilom Lučke miru iz Betlehema, se bomo goriški, tržaški, novogoriški skavti in skavtinje odpravili na Dunaj, kjer bomo 14. decembra 2002 ob prisotnosti predstavnikov krščanskih skupnosti in skavtov iz vse Evrope prevzeli Luč miru iz Betlehema in jo prinesli v naše kraje.

V nedeljo, 15. decembra, bodo v Gorici vse tri skavtske organizacije (Agesci - Združenje italijanskih katoliških skavtinj in skavtov, SZSO - Slovenska zamejska skavtska organizacija, FSE - Združenje evropskih skavtov), ki delujejo v goriški občini, pripravile sodelovanje nadškofa slove-

sen sprejem Lučke miru. Program bo potekal v italijanščini, slovenščini in furlanščini. Mlajši člani naših organizacij (od 8. do 15. leta starosti) se bodo zbrali pri sv. Ivanu ob 17. uri. Starejši (od 16. dalje) pa pri sinagogi. Ob 17.30 bo spreved krenil proti cerkvi sv. Ignacija. Med potjo se bodo zvrstile pesmi, misli in molitve na temo miru in sožitja. Ob 18. uri bodo skavti s petjem in branjem sodelovali pri maši, ki jo bo daroval nadškof. Na Travniku bosta sledila podelitev Lučke miru iz Betlehema vsem prisotnim in skupno praznovanje s toplim čajem, kuhanim vinom in prigrizkom.

Predstavniki goriških skavtskih organizacij želimo s to pobudo dati svoj doprinos h gradnji miru in sožitja na Goriškem. Vabljeni ste torej, da se udeležite srečanja in tako podprete prizadevanja goriške mladine in nadškofa pri uveljavitvi vrednot, kot so mir, spoštovanje različnosti in dostojanstvo osebe. V duhu Lučke miru iz Betlehema bomo prostovoljno prispevali, ki jih bomo nabrali 15. t.m. na Travniku in z raznašanjem Luči po župnijah, namenili goriški Karitas, ki si prizadeva za pomoč priseljencem in ljudem v težavah.

ŠPORTNI OREL

Naš dragi

LUČO FAJT

nas ni zapustil, ampak se je preselil tja, od koder nas bo čuval!

Žena Olga, sinovi z družinami

Pogreb bo v petek, 13. t.m., ob 14. uri v cerkvi sv. Martina v Sovodnjah.

Namesto cvetja darujte v dobre namene!

RAJONSKI SVET ŠTANDREŽ

Vljudno vabljeni na predstavitev kataloga

SKULTURA 2001

v soboto, 14. decembra 2002, ob 20. uri v sejni dvorani Pokrajinskega muzeja na Goriškem gradu št. 13

Katalog bo predstavil Jurij Paljk
Glasbeni uvod: vokalna skupina Sraka

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Otvoritvena predstava sezone 002-003

PRINCESA NA ZRNU GRAHA

ROCK OPERA

Avtorski projekt DAMIRJA ZLATARJA FREYA po motivih pravljice HANSA CHRISTIANA ANDERSENSA *PRAVLJICA ZA VSE ČASE*

Ponedeljek, 16. decembra, ob 20.30 Red A

Torek, 17. decembra, ob 20.30 Red B in T

Kulturni dom-Gorica (ul. I. Brass 20)

V teku je še vpisovanje abonmaja, in sicer ob delavnikih od 10. do 13. ure in od 16. do 18. ure v uradu Kulturnega doma v Gorici (tel. 0481 33288).

VOZNI RED AVTOBUSA ZA PONEDELJKOVO PREDSTAVO: 19.15 Dol (avtobusna postaja), 19.20 Poljane (gostilna), 19.25 Doberdob (cerkev), 19.30 Romjan (trg-cerkev), 19.35 Selce - Ronke (Pizzeria Al Gambero), 19.40 Tržič (Trg Unita-avtobusna postaja), 19.50 Jamlje (gostilna Pahor), 20.00 Gabrje (trg), 20.05 Sovodnje (kulturni dom), 20.10 Sovodnje (pri lekarni) in 20.15 Štandrež (avtobusna postaja).

DRUŠTVO ARS in KATOLIŠKA KNJIGARNA

Vljudno Vas vabimo na predstavitev knjižne novosti

ARHIPEL

Alojza Rebule

v sredo, 18. decembra 2002, ob 18. uri.

O avtorju in njegovem delu bo govoril Janez Povše.

Galerija Ars, Travnik 25

11

ČETRTEK,
12. DECEMBER
2002

GRE ZA PROBLEME CELOTNE MANJŠINE

BREDA SUSIČ

Ob problemih, na katere so uslužbenci deželnega sedeža RAI minuli teden opozorili z manifestacijo in celodnevno stavko, nihče ne more ostati ravnodušen, saj odigrava dnevni slovenski radijski in televizijski programi izredno dragoceno vlogo v naši manjšinski skupnosti. Mirjam Koren, programistko-režiserko, članico enotnega sindikalnega predstavništva deželnega sedeža RAI za Furlanijo-Juljsko krajino, smo prosili, naj nam podrobneje razloži, s kakšnimi problemi se spopadajo predvsem pri slovenskem programskem oddelku.

"Problemi se kopičijo že več let. Samo v zadnjih dveh letih je sedež izgubil 11 uslužbenecov, od teh kar 3 v slovenskem programskem oddelku - kar je za nas ogromno (pri tem pa niti ne upoštevamo tistih, ki so se upokojili pred tem in ki tudi niso bili nadomeščeni). Poleg tega RAI zamuja pri nadomeščanju osebja, ki je odsotno zaradi bolezni, porodniškega dopusta itd. Stalna delovna mesta se vedno pogosteje nadomestijo z začasnimi pogodbami, kar pa - ob problemih, ki jih to predstavlja za sodelavce - tudi samo strukturo postavlja v stanje permanentne negotovosti in ne dovoljuje dolgoročnega načrtovanja. Število zaposlenih se zmanjšuje tudi v drugih oddelkih, tako uradniških kot tehničnih."

Poleg problema krčenja osebja je zelo pereč tudi problem nezadostnih finančnih sredstev in investicij za posodabljanje tehnične opreme...

Glede tehnološke posodobitve je osnovni problem neke vrste organizacijska praznina, v kateri se nahaja naš sedež z razliko npr. od Bocna. Imamo sicer celo vrsto obveznosti, ki jih drugi sedeži nimajo (pomislimo, da proizvajamo 36-krat več ur radijskih programov kot drugi deželni sedeži), z organizacijskega vidika pa nas osrednji RAI obravnava kot druge deželne sedeže, kot bi krili samo informativne oddaje.

Kar pa se tiče finančnih sredstev, se posledice splošnega krčenja v podjetju pri nas občutijo veliko bolj dramatično kot v centru. V zadnjih letih je na primer prišlo do drastičnega krčenja sredstev za avtorske tekste, umetniške sporede, oblikovane z igralci in z zunanjimi režiserji, kar nedvomno krni celovitost naše kulturne ponudbe. To stanje postavlja pod vprašanje izpolnjevanje obveznosti, ki jih ima RAI glede na konvencijo s predsedstvom ministrskega sveta.

V sredo, 4. decembra, je torej prišlo do 8-urne stavke...

Stavka je bila izredno uspešna, ker je bila enotna. Oklicalo jo je enotno sindikalno predstavništvo (RSU), podprli

FOTO KROMA

pa so nas pokrajinski in deželni področni sindikati CGIL, CISL in UIL, uredniška odbora slovenske in (prvič) italijanske časnikarske redakcije in vsedravnini novinarski sindikat USIGRAI. Tudi to je pokazatelj, da so razmere na našem sedežu izredno resne in da je pomen našega sedeža tudi širše občuten. Na to opozarjamo že dalj časa, spomnila bi le na lansko stavko slovenskih programov, ko je bil glavni razlog protesta ukinitve avtonomije naše programske strukture. Letos pa smo se začeli soočati s podjetjem že junija, julija smo dosegli minimalen sporazum, ker se pa podjetje ni držalo v celoti niti tega, smo oklicali stavko.

Kaj pa lahko storijo slovenska civilna družba in politični predstavniki za reševanje omenjenih problemov?

Njihova vloga bi morala biti bistvena pri prilagajanju zakonskega okvira, v katerem delujemo. Konvencija, ki ima status državnega zakona, predvideva število ur radijskih in TV sporedov, ki jih mora RAI oddajati, finančna sredstva, ki so potrebna za realizacijo sporedov, kot tudi območje vidljivosti slovenske TV. Med najbolj žgočimi problemi je ravno ta, da konvencija omejuje vidljivost slovenske TV na tržaško in gorško pokrajino (in tudi ti dve sta pomanjkljivo kriti) in torej izključuje videmsko pokrajino, kar je v nasprotju tako z zakonom o radiotelevizijski službi iz leta 1975 kot z zakonom o zaščiti manjšine. Glede finančnega kritja pa so, kljub delni prilagoditvi se v času prejšnje vlade, sredstva odločno nezadostna (posebno, če primerjamo naš položaj z Bocnom in Aosto), rok za prilagoditev finančnega dela konvencije pa je že zdavnaj zapadel. Naj spomnim, da je konvencija vsekakor v veljavi do leta 2014, njen finančni del pa bi morali periodično obnavljati.

Gre torej za probleme, ki se navezadnje tičejo celotne manjšine, med drugim tudi kvalitete in ravni naše zaščite in torej presegajo domeno sindikalnih zahtev; zato bi bilo nujno, da se z njimi v prvi vrsti spopadejo politični predstavniki.

SLAVISTIČNI ZBORNİK V SPOMIN PROF. NEVE GODINI

VERA TUTA

Pred kratkim je v Vidmu izšel zbornik slavističnih študij z naslovom *Studi in memoria di Neve Godini*. S tem delom se je Oddelek za jezike in kulture srednje-vzhodne Evrope na videmski univerzi oddolžil spomenu prof. Neve Godini Godnič, ki je na tem inštitutu poučevala slovansko filologijo do svoje prezgodnje smrti leta 1995. Zbornik je uredil prof. Remo Faccani, ki je poleg svojega prispevka v knjigi napisal tudi predgovor. Razen njegovega prispevka vsebuje knjiga še drugih dvajset razprav in je torej po obsegu precej zajetna.

Predstavitve je potekala 27. novembra na videmski univerzi skupaj s predstavitev drugega zanimivega zbornika, ki ga je uredila prof. Fedora Ferluga Petronio in nosi naslov *Plurilingvism in Evropi 18. stoletja*. To knjigo je sofinanciral Mednarodni center za plurilingvism iz Vidma, založilo in izdalo pa Slavistično društvo iz Maribora v znanstveni zbirki Zora. Večjezični zbornik obsega raziskave slovenskih, hrvaških in italijanskih

avtorjev z različnih evropskih univerz, udeležencev poletnih simpozijev v Dubrovniku. Po tej predstavitvi je v drugem delu srečanja prof. Faccani, urednik zbornika v spomin Godničeve, spregovoril o namenu in nastanku knjige. Daljši poseg je imela prof. Lojzka Bratuž. Kot dolgoletna kolegica prof. Godničeve je predstavila njen profesionalni in tudi človeški profil. Nato je predstavila še jezikoslovne razprave v knjigi in posebej opozorila na nekatere zanimivejše. O posameznih prispevkih je spregovoril tudi prof. Vincenzo Orioles, vodja Mednarodnega centra za plurilingvism videmske univerze, ki ima v svojem programu objavljanje večjezičnih zbornikov. Svoje spomine na prof. Godničevo je ob koncu podala še predstojnica oddelka prof. Fedora Ferluga Petronio.

GLOSA JURIJ PALJK

O PASTIRČKIH

Seveda mislimo na pastirčke, ki so bili in so ponekod še danes sestavni del božičnih jaslinc, ki jih bomo nekateri tudi letos postavili na domu, da "bodo otrokom v veselje in Bogu v čast", kot je nekoč zapisal pesnik. Sami bi dodali še to, da bomo jaslice z veseljem postavili tudi zato, ker si Božiča brez jaslinc ne moremo predstavljati, in tudi zato, ker nas bodo jaslice v božičnem času vsak dan znova spominjale na rojstvo Odršenika in tudi na čase, ki jih več ni, a so tudi takrat pri nas doma stale jaslice.

Pastirčki so lahko raznih velikosti in tudi različni med seboj, vsem pa je skupno to, da predstavljajo like pastirjev in oseb iz časa, ko se je Jezus rodil v Betlehemu. Pastirčki so lahko umetniško izdelani iz lesa, iz drugih plemenitih tvarin, ali pa so narejeni tudi iz bolj navadnih in včasih banalnih materialov, kot je plastika, a zato niso prav nič vsakdanji. S pastirčki se tudi danes naši otroci med letom ne igrajo in to zato ne, ker mi starši vemo, da pastirčki spadajo samo k jaslicam. Pastirčki nosijo v sebi tisto posvečenost in tisto milino, ki jo ima v sebi le božični čas.

Jasno je, da si preprosti, navadni ljudje, kot smo mi, ne moremo privoščiti umetniško izdelanih jaslinc in bomo zato svojim otrokom kupili plastične pastirčke tudi zato, ker se pastirčki iz plastike ne razbijajo in se otroci lahko z njimi igrajo.

Nekateri izmed nas, ki vsako leto znova jemljemo v adventnem času v roke pastir-

čke, svete tri kralje, ovčke, vola in osla, angelčka, ki ga postavimo nad hlevček, zvezdo repatico in vse tiste like, brez katerih si niti ne moremo predstavljati jaslinc, se še spominjamo časov, ko plastičnih pastirčkov še ni bilo. Takrat so bili pastirčki izjemno dragoceni in naši starši so kupili vsako leto enega, dva, morda tri nove. Narejeni so bili iz keramike, nekateri še bolj dragoceni, vsi pa so imeli to lastnost, da so se hitro razbili, če so padli na trda tla. Zato smo otroci smeli pastirčke jemati v roke samo ob prisotnosti očeta in ob blizu občudovati ovčko na pastirčkovem ramenu, gledati njegovo obleko in še kaj. Ko je pastirček padel na tla, in padel je vsako leto vsaj eden, če je bilo otrok v hiši več, je padlo več pastirčkov! Je prišel oče, ki ponavadi niti kričal ni, ampak se je sklonil in skupaj smo iskali koščke razbitega pastirčka, da ga je oče spet skušal zlepiti skupaj. V vsaki družini je bilo nekaj tako "rajenih" pastirčkov; prvemu je manjkal nos, drugi ni imel več roke, tretji je bil brez levega sandala. To so bili preizkušeni pastirčki in ovčke z njimi!

Nekateri naši vrstniki, tisti, ki jim je Bog dal v zibelko ročne spretnosti, so znali izdelovati pastirčke iz mavca. Mavec je že sam bil v tistih časih prava dragocenost, a se ga je še nekaj našlo in tako so mali spretni iz kupljenega pastirčka v vosku naredili kalup, iz katerega je potem s pomočjo tekočega mavca nastala cela

Komisija državnega zbora za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu je 10. t.m. pripravila posvet o pomenu zakona o Slovencih po svetu, ki naj bi na enoten način uredil problematiko slovenske manjšine na kulturnem, političnem in gospodarskem področju.

Udeleženci, med katerimi sta bila tudi predsednika slovenskih krovnih organizacij v Italiji, in sicer predsednik Sveta slovenskih organizacij Sergio Pahor in predsednik Slovenske kulturno gospodarske zveze Rudi Pavšič, so predstavili vrsto predlogov, opozorili pa so tudi na nekatere težave, s katerimi se soočajo.

Predsednik komisije Franc Pukšič je po razpravi v izjavi za STA izrazil zadovoljstvo nad predlogi za pripravo zakona, pa tudi veselje, ker je zunanji minister Dimitrij Rupel kot predstavnik vlade zagotovil tehnično pomoč pri pripravi zakona. Pukšič po posvetu pričakuje, da bodo v letu 2003 uspeli pripraviti dovolj dober predlog zakona, ki ga bodo nato posredovali med Slovence po svetu in v zamejstvu.

Predsednik SKGZ Rudi Pavšič je izpostavil pomen dialoga med Slovenijo in zamejskimi Slovenci in se zavzel za bolj kakovostne odnose. Menil je tudi, da obstajajo razlike v potrebah posameznih manjšin, zato bi bilo potrebno določiti prednostne naloge, ki se nanašajo na posamezno manjšino. Ljubljanski pomožni škof Alojz Uran, ki skrbi za Slovence po svetu, je opozoril na težave, s katerimi so se ob zadnjih volitvah soočili Slovenci v Argentini. Zavzel se je med drugim za dostopnejše možnosti priseljavanja argentinskih Slovencev v domovino ter ureditev socialnih vprašanj in nostrifikacije spričeval. V zvezi s slednjim je državni sekretar dr. Iztok Simoniti pojasnil, da je dogovor z argentinsko vlado, ki naj bi uredil omenjena vprašanja, "že zelo daleč". Simoniti je spomnil tudi na pomen meseca januarja sprejete resolucije o odnosih s Slovenci po svetu, ki obravnava položaj Slovencev, ki živijo izven Slovenije, razen Slovencev v zamejstvu.

letu, ker je bil Božič tak, kakršnega danes sredi luči in nemira naših dni ni več.

Nismo namreč še pozabili velikanske in izjemno žuljave dlani naših očetov, tako velike dlani, da se je nam otrokom zdela prava lopata in še prijetno hrapava je bila povrhi, v katero je kar naenkrat v adventnem času prišel mali Jezusček in se v nji skorajda izgubil... In v tisti velikanski dlani našega očeta ni bilo nobene patetike, ampak samo Jezusček, ki se je potem čudežno znašel v jaslicah ob osličku in volu.

Tudi zato smo danes veseli, ko naši otroci naravnost zahtevajo od nas, da postavimo jaslice v dnevni prostor že veliko pred Božičem, in prizanesljivi smo tudi, ko potem plastične pastirčke nenehno predstavljajo na jaslicah in nam naši najmlajši včasih tudi prinesejo pokazat Jezusčka, ki jim je najbolj všeč; Prav tako smo tudi prizanesljivo dobrototni, ko zvečer vidimo naše otroke, kako pospravljajo spat ovčke, in zaman so vse naše besede, da resnične ovce ne ležijo na boku. Otroci nam ponavadi povejo, da morajo tudi ovčke spati in včasih zato zvečer poležejo še pastirčke, da bi naslednji dan takoj zjutraj začeli spet z delom pri jaslicah, saj se ve, da morajo tudi ovčke in pastirčki vstati...

Več kot igra je to in zato smo veseli. Kot smo tudi veseli, da imajo naši otroci še odnos do pastirčkov, do ovčk in predvsem do Jezusčka. V naš božični čas namreč spadajo še vedno jaslice in pastirčki.

V SLOVENIJI ŽE PRAZNIČNI UTRIP PRED BOŽIČNIMI IN NOVOLETNIMI PRAZNIKI

GLASBENA ŠOLA V NOVI GORICI

ZAČEL SE JE PRENOS OBLASTI NA PREDSEDNIŠKI IN VLADNI RAVNI

MARJAN DROBEŽ

Sodeč po zunanosti ljubljane in drugih mest oz. središč, ki so že odeta v lepoto in pisane barve, ter po živahnem vzdušju in utripu v pričakovanju božičnih in novoletnih praznikov, se v Sloveniji ne dogaja nič velikega in nesvakdanjega. Vendar poteka veliko dogodkov, od katerih jih bo nekaj zagotovo pogojevalo in zaznamovalo prihodnost Slovencev oz. države. Milan Kučan bo v noči med 22. in 23. decembrom zapustil položaj predsednika države, ker mu bo potekel drugi mandat. V sredstvih javnega obveščanja že nekaj časa ugibajo, s čim se bo dosednji državni poglavar ukvarjal v prihodnje. Državna televizija je objavila izide ankete, ki jo je spodbudila Stranka mladih Slovenije. Majhno število vprašanih je menilo, da se bo Milan Kučan kot upokojenec umaknil v zasebnost. Večina drugih sodelujočih pa je bila prepričana, da bo Kučan ustanovil bodisi novo politično stranko ali pa se bo kot izvedenec oz. funkcionar zaposlil v neki mednarodni organizaciji.

Dr. Janez Drnovšek, novi predsednik Slovenije, je medtem odstopil s položaja premiera, v teh dneh pa bo podal tudi ostavko na mesto predsednika LDS, največje politične stranke v Sloveniji. Pred tem je imenoval svoja politična naslednika. Novi predsednik vlade naj bi postal Anton Rop, dosedanji finančni minister, in še zmeraj tudi podpredsednik LDS. Državni zbor naj bi mandatarja potrdil v teh dneh, Anton Rop pa naj bi novo vlado oblikoval, tako menijo, najpozneje do 20. decembra.

Pričakujejo spremembe v nekaterih resorjih. Najbolj ugibajo o tem, kdo bo novi finančni minister tudi zaradi tega, ker po mnenju opozicije Anton Rop na tem položaju ni bil uspešen. Po zakonu o vladi ima le-ta štirinajst ministrstev in dodatno še največ dva ministra brez listnice. Tak položaj je imel v dosedanji vladi dr. Janez Potočnik, minister za evropske zadeve. Kaže, da bo drugega ministra brez listnice v novi vladi dobila Demokratična stranka upokojencev, ki je sicer že doslej bila del vladne koalicije, a v njej ni imela svojega predstavnika. Novemu premieru oz. ministrom bodo morali odstopiti vsi državni sekretarji, zaposleni v resorjih vlade dr. Janeza Drnovška. S položajem naj bi odšlo oz. jih prevzelo kakšnih sto politikov in funkcionarjev.

Dr. Janeza Drnovška naj bi na položaju predsednika LDS nasledil Gregor Golobič, ki je sedaj predsednik Sveta te največje politične stranke. Golobič je že več let tesen Drnovškov sodelavec, bil pa je tudi vodja štaba za izvolitev dr. Janeza Drnovška za novega predsednika države. V teku je torej zamenjava osebnosti na pomembnih vodilnih položajih v državi, vladi in v LDS. Vendar je zelo vprašljivo, če bodo politiki na novih funkcijah med seboj lahko dobro sodelovali in se uskladili, ker gre pač za osebe z različnim značajem in ambicijami. Dr. Janez Drnovšek v svojstvu državnega poglavarja nad njimi, vsaj uradno oz. formalno, namreč ne bo mogel več bdeti, jih nadzorovati in usmerjati, kar je kot premier uspešno počel.

Obravnavane spremembe v najvišjih organih oblasti so važne, vendar ne zgodovinskega pomena, saj gre za normalne procese, kakršni se dogajajo v vsaki demokratični družbi. Večje razsežnosti zgodovinskega značaja in pomena pa ima zaključek pogajanj o vstopu Slovenije v EU, kar naj bi slovesno razglasili na vrhunskem zasedanju predstavnikov držav članic povezave, ki bo danes, 12., in jutri, 13. t.m., v Kopenhavnu. Pogajanja so trajala štiri leta, s sporazumom o pristopu v EU pa so v Sloveniji zadovoljni. Kmalu se bodo pričela tudi pogajanja o pristopu Slovenije v vojaško in politično organizacijo, zvezo NATO.

VRAČILO BLEJSKEGA OTOKA V LAST CERKVE

Zgodba o tem, čigav je Blejski otok (na sliki), s cerkvi in vsemi nepremičninami, traja že deset let. Tamkajšnja župnija zahteva vračilo objekta, ki je eden največjih naravnih in kulturnih spomenikov Slovenije ter je bil last Cerkev, dokler ga oblast po letu 1945 ni podržavila. Ministrstvo za kulturo je lani izdalo odločbo, da se cerkev na otoku vrne župniji, zemljišča pa ostanejo javno dobro. Pri tem se je ministrstvo sklicevalo na zakona o naravni in kulturni dediščini, ki prepovedujeta odtujevanje kulturnih spome-

nikov in znamenitosti. Župnija se je zoper omenjeno odločbo pritožila, Upravno sodišče Slovenije pa je pritožbi ugodilo. V obširni obrazložitvi, napisani na osmih straneh, je ugotovilo, "da omenjena zakona ne omogočata vrnitve Blejskega otoka v naravi". Odvetnik Danijel Starman, pravni zastopnik župnije Bled, je po objavi omenjenega sklepa upravnega sodišča izrekel prepričanje, da se bodo vsi postopki, ki so še potrebni, rešili najpozneje v naslednjih dveh mesecih. Župnija Bled bo vpisana kot lastnik Blejskega otoka. "Ni nobene bojzani, da otok ne bi še naprej ostal odprt za obiskovalce," zatrjuje odvetnik.

Minister za zdravje Dušan Keber je javnosti 6. t.m. sporočil, da bodo v Splošni bolnišnici Izola lahko ustanovili prvi zasebni center za kardiovaskularno kirurgijo v Sloveniji. Razvila ga bo družba Mc Medcor iz Pirana, ki jo predstavlja kardiologinja in histologinja dr. Metka Zorc. Ustanovitev je narekovalo dejstvo, da v ljubljanskem Kliničnem centru in v mariborski bolnišnici opravijo premalo operacij na srcu. Na tako operacijo zdaj čaka 577 bolnikov, čakalna doba pa je skoraj dve leti. V Sloveniji na leto opravijo približno 450 operacij na odprtem srcu oz. skupaj 700 vseh srčnih operacij na milijon prebivalcev, medtem ko v razvitih zahodnih državah opravijo vsako leto od 1.200 do 1.400 srčnih operacij na milijon prebivalcev. V predvidenem zasebnem središču za kardiovaskularno kirurgijo z izolski bolnišnici naj bi občasno opravljal operacije tudi znani srčni kirurg dr. Ninoslav Radovanović.

VELIK PRISPEVEK K UČENJU IN RAZVOJU GLASBE

Glasbena šola v Novi Gorici je pred nekaj dnevi izdala publikacijo, v kateri so opisane njene dejavnosti v šolskem letu 2002/03. Gre za zavod, ki deluje že več kot petdeset let in je dal velik prispevek k učenju in razvoju vseh področij glasbe. V programu imajo pouk predšolske glasbene vzgoje, delovanje glasbene in plesne pripravnice in izobraževanje v okviru glasbenega in plesnega programa.

Spričo prostorskih težav pouk poteka v težavnih raz-

merah. Izvajajo ga v Novi Gorici, podružnični glasbeni šoli v Šempetru pri Gorici ter na Srednji poklicni in tehniški kmetijsko-živilski šoli Nova Gorica, v Šempetru pri Gorici. Glasbena šola Nova Gorica v tem šolskem letu obiskuje skoraj 700 učencev. V njej se glasbeno izobražujejo predšolski otroci, učenci osnovnih šol, dijaki, vajenci, študentje višjih in visokih šol ter tudi odrasli ljubitelji glasbe. Šola že več let uspešno vodi prof. Vlasta Vizintin.

M.

NOVA GORICA / PDG

PLEŠASTA PEVKA 150 KRAT NA ODRU

Na Ta veseli dan kulture, v torek, 3. t. m., je prepolna dvorana Primorskega dramskega gledališča v Novi Gorici navdušeno nazdravila Plešasta pevka, Ionescovi drami, ki je v izvedbi mojstrov domačega ansambla, Janeza Starine, Iva Barišiča, Radoša Bolčina, Iztoka Mlakarja, Staneta Lebana in Petra Musevskega, že stopetdesetih oživela na odru v izvorni režijski domiselnosti samonikle Vita Tauferja, ki je iz nje naredil veliko predstavo, tako, ki se gledalcu vtisne neizbrisno v spomin in živi v njem kot enkratno odrsko doživetje. Odrski žarometi so jo v klenem prevodu Srečka Fišerja prvič obsuli s svojo oslepljujočo lučjo 20. aprila 1995. Od tedaj se vselej sveže in mladostno pojavlja na odrih v Sloveniji. Tudi pri nas in na Koroškem je bila že na obisku. Nastopila je na prestižnih festivalih v Evropi in po svetu. Rodila se je sočasno s predstavo *Delirij v dvoje*.

Toda režiser in igralci so spoznali, da lahko in boljše živi kot samostojna predstava. Odločitev se je izkazala za sijajno, Plešasta pevka je od tedaj požela ogromno uspehov, ovdaj publike in laskavih besed kritikov. Vsebinsko absurdnost, prepolno nelogičnost, s katero avtor prikazuje puhost meščanske družbe, ki ni zmožna niti preprostega komuniciranja in so zato njeni člani le še brezosebne marionete, je Taufer krepko poudaril tudi s tem, da je ženske vloge zasedel z igralci, ki so sijajno izklesali svoje like.

Slavnostno predstavo si je ogledal tudi novopečeni novogoriški župan Mirko Brulc, ki je stopil na oder in čestital vsakemu igralcu posebej za ta izredni uspeh. S Plešasto pevko je Primorsko dramsko gledališče poneslo v svet svoje ime in svoje kakovostno umetniško delo, pa tudi visoko raven slovenske kulture.

IK

OSTER PROTEST

PREDSTAVNIKI KOPRSKE CIVILNE DRUŽBE PRI MINISTRU RUPLU

MILAN GREGORIČ

Zadnje dni novembra je slovenski zunanji minister dr. Dimitrij Rupel sprejel delegacijo civilne družbe s Koprškega. Predstavniki civilne družbe so najprej izrazili svoje ogorčenje nad izigravanjem zakonskih norm za zaščito slovenske manjšine v Italiji ter nad vzdušjem pogroma, ki ga skrajno desničarske sile ustvarjajo zoper slovenstvo in Slovence. V spomenici Mnenjskega gibanja za Slovensko Istro, ki je bila predložena ministru, bemo, da predstavljajo udarci, ki padajo po slovenski manjšini, "odkrit, sovražen napad na slovenstvo onstran meje... V takih okoliščinah ne moremo govoriti o nekaterih dobrih odnosih z Italijo, kot to pogosto slišimo iz ust predstavni-

kov slovenske vlade. Stanje je toliko bolj zaskrbljujoče, ker ga spremljajo številni znaki fašizacije obmejnega prostora, zlasti Trsta." Zato se mora "zoper te skrajno negativne pojave, ob kritični italijanski in slovenski javnosti, dvigniti tudi slovenska vlada. Tako v imenu vrednot, na katerih slovi povojna Evropa, v imenu civilizacijskih norm kot tudi jasnih določb pariške Mirovne pogodbe, ki Italijo zavezuje, da bo preganjala delovanje fašističnih organizacij in da ne bo dovolila nobenega kratenja pravic nikomur." Od slovenske vlade so udeleženci srečanja pričakovali "več odločnosti pri zaščiti naših rojakov v Italiji in več pokončnosti v dvostranskih odnosih." Predstavniki civilne družbe so bili tudi mnenja, da slo-

venska vlada ne more molče opazovati že skoraj desetletje trajajočih poskusov kriminalizacije in pregona pripadnikov nekdanjega jugoslovanskega odporiškega gibanja (zlasti Slovencev in Hrvatov). Tudi zato ne, ker se je Italija s pariško Mirovno pogodbo obvezala, da ne bo vznemirjala in preganjala niti lastnih državljanov, ki so med vojno delali za zavezniško stvar, kaj šele tujih pripadnikov odporiških gibanj. In to počne v okoliščinah, ko pa je sama izigrala določbe pariške Mirovne pogodbe, ki so jo obvezovale, da preda svoje vojne zločince sodiščem. Ob vsem tem pa, za nameček, ležijo ovadbe, ki so jih primorske borbevske in druge civilno družbene organizacije vložile zoper italijanske vojne zločince, zaprašene na

mizah in v omarah slovenskega tožilstva. Zato so prisotni zahtevali, da bo preiskava proti italijanskim vojnim zločincem stekla učinkovito.

Predstavniki Društva Tigr pa je še posebej opozoril na dosedanje neuspele poskuse ureditve okolice okrog openskega strelišča in spomenika na Bazoviški gmajni. Vlado je prosil za pomoč in posredovanje pri urejanju pomnikov kot tudi za posredovanje pri razveljavitvi sodb posebnih sodišč, ki še pol stoletja po vojni obravnavajo bazoviške žrtve kot teroriste. Udeleženci srečanja so podprli vsakršno zdravo spravno dejanje z Italijo, ki bo slonelo na enakopravnem odnosu in dostojanstvu obeh strani. Pri tem je treba to dejanje nadgraditi na poročilo mešane slovensko-italijanske zgodovinske komisije, ki pa ga morata vladi predhodno obravnavati in sprejeti. Če Italija na vse to še ni pripravljena, naj se do po-

ročila opredeli vsaj slovenska vlada ter počaka s pravnim dejanjem.

OBVESTILO

V SOBOTO, 14. decembra, bo ob 20. uri v Domu krajanov "Negovan Nemeč" v Biljah koncert Trnovskega okteta iz Ljubljane (umetniški vodja prof. Gregor Klančič) in Vokalne skupine Chorus '97 iz Mirna pod vodstvom Damjane Čevdek Jug.

LAVRIČEVA KNJIŽNICA in Goriska Mohorjeva družba vabita na predstavitev knjižne zbirke GMD 2003 v torek, 17. decembra 2002, ob 18.30 v prostorih Lavričeve knjižnice v Ajdovščini. O knjižni zbirki bo spregovoril Oskar Simčič, Franc Černigoj in Bojan Bratina bosta predstavila knjigo *Dolina in hrib*, Branko Marušič pa knjigo *Goriški spomini*.

NA SVETI GORI BO MEDNARODNA RAZSTAVA JASLIC

V nedeljo, 15. decembra, bodo v Frančiškovi dvorani na Sveti Gori nad Novo Gorico odprli mednarodno razstavo jaslic, ki bo doslej največja v Sloveniji. Prikazali bodo nad petdeset jaslic, ki so jih napravili posamezniki ali skupine iz Slovenije, Italije in Avstrije. Razstavo jaslic skupaj pripravljajo Rezbarsko, intarzijsko in restavratsko društvo Solkan s Srednjo lesarsko šolo v Novi Gorici, Društvo ljubiteljev jaslic Slovenije, Združenje rezbarjev Slovenije, Slovenski etnografski muzej iz Ljubljane, Goriški muzej ter Univerza za tretje življenjsko obdobje iz Nove Gorice. Mednarodno razstavo jaslic na Sveti Gori bodo, kot zapisano, slovesno odprli v nedeljo ob 15. uri. Na ogled bo do 12. januarja, vsak dan od 9. do 18. ure, na sveti večer pa do polnočnice. M.

Duhovniki nudijo pomoč vsem Pomagaj vsem duhovnikom

38.000 škofijskih duhovnikov vsak dan oznanja evangelij v župnijah med ljudmi in nudi vsem ljubezen, tolažbo in upanje. Da bi lahko nadaljevali svoje poslanstvo, potrebujejo tudi tvojo konkretno pomoč: prispevek za vzdrževanje duhovnikov. Te darove zbira Osrednji inštitut za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Centrale Sostentamento Clero), ki jih razdeli med vse duhovnike, posebno tiste, ki delujejo v najbolj potrebnih skupnostih in bodo tako lahko računali tudi na velikodušnost vseh.

Če želiš vedeti, kako lahko prispevaš svoj dar, kliči brezplačno številko

Numero Verde
800.01.01.01

Darovi za vzdrževanje duhovnikov.
Podpora številnim za dobro vseh.

CHIESA CATTOLICA - CEI Conferenza Episcopale Italiana

Svoj prispevek lahko nudiš na štiri načine:

- poštni tekoči račun št. 57803009
- kreditne kartice: s kartico CartaSi in s klicem na brezplačno telefonsko številko 800.82.50.00 ali prek interneta na naslovu www.sovvenire.it
- bančno nakazilo na glavnih italijanskih bankah
- neposredno na Inštitutu za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Sostentamento Clero) v svoji škofiji

Kdor želi, lahko svoje prispevke Osrednjemu inštitutu za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Centrale Sostentamento Clero) v znesku do največ 1032,91 evrov letno odbije od celote svojih prihodkov za izračun davčne prijave Irpef ter povezanih deželnega in občinskega dodatka.

Za dodatna pojasnila glede omenjenih načinov kliči brezplačno informativno številko 800.01.01.01.

Izberi način, ki ti najbolj ustreza. Zahvaljujemo se ti za prispevek.

OB REZULTATIH RAZISKAVE SUZANE PERTOT / INTERVJU Z MATURANTI

SLOVENSKI ROCK, PUBI NA KRASU IN... "AMERIŠKA" SLOVENIJA

BREDA SUSIČ

Po intervjuju z raziskovalko SLORI-ja Suzano Pertot o izsledkih raziskave o občutku narodnosti in geografske pripadnosti maturantov slovenskih šol v Trstu smo z dragoceno pomočjo profesorice liceja Prešeren prišli v stik tudi z osmimi dijaki in dijakinjami (tem sta se kasneje pridružili še dve), ki so rade volje odgovarjali na vprašanja o tem, koliko poznajo razmere in ljudi v Sloveniji, o svojem odnosu do matice in zamejstva ter tudi o svojih načrtih za prihodnost (študij, družina, služba).

Objavljamo torej tretji in zadnji del intervjuja z Nicole Plettersech iz Doline, Natašo Zerjul iz Prebenega, Enricom Chendijem iz Mačkolj, Mitjo Jevnikarjem iz Bazovice, Ivano Gantar, Aljo Sturman in Ano Weremfenig z Opčin, Lukom Pericem iz Rojana, Martino Milič iz Samatorce in Alice Visintin iz Cerovelj. Tokrat smo želeli izvedeti kaj več o njihovem odnosu do Krasa, Slovenije in Slovencev v Sloveniji tako, da smo potipali, kakšno mesto ti pojmi zasedajo v njihovem osebnem življenju: v prostem času, zabavi, razmišljanju o lastni bodočnosti.

Poslušate slovensko glasbo? Kateri so vaši najljubši slovenski pevci ali glasbene skupine?

NICOLE: Ne poslušam slovenske glasbe. Balkan rock pa mi je všeč.

IVANA: Rada poslušam slovenski rock, npr. Smelkow, zelo so mi všeč Siddharta, Zaklonišče prepeva. V bistvu imam dostikrat rajši sloven-

FOTO KROMA

sko, hrvaško ali balkansko glasbo kot italijansko.

LUKA: Meni je izredno všeč Adi Smolar, ker je zabaven. Na splošno mi je slovenska glasba všeč.

ENRICO: Od slovenskih bendov poznam samo Faraone in se malo sramujem, da ne poznam drugih... Sicer pa tudi sam igrar v glasbeni skupini, kjer igrarimo slovenske pesmi.

MARTINA: Meni so všeč Zmelkow!

ALICE: Zmelkow, Kalifornija in Adi Smolar.

Kam se hodite zabavati ob sobotah zvečer?

MARTINA: Na "zamejski" Kras! Tu se počutim doma.

ALICE: Ponavadi zahajam v Trst in na Kras.

NICOLE: Hodim bodisi na Kras kot v mesto in v Breg. Doma se počutim v Dolini. V tej vasi živim od majhnega, vaščani so me sprejeli medse in na splošno se v svoji vasi zabavam in se počutim res dobro.

LUKA: Pred dvema letoma sem bil vedno v Trstu. To, kam hodiš, odvisi tudi od družbe, ki jo imaš. Prej sem zahajal v družbo, v kateri so bili Italijani in Slovenci, ki so živeli v Tr-

stu. Sedaj sem zamenjal družbo in hodim vedno na Kras.

IVANA: Ko gremo ob sobotah zvečer ven, se zelo redko zgodi, da bi se odločili, da gremo čez mejo. Navadno gremo v pub na Prosek, v Nabrežino, vsekakor vedno po Krasu. V Slovenijo pa zelo malo. Izjema je npr. za novo leto, ko gre pol zamejstva v Ljubljano...

MITJA: To, da mladi ne hodimo v Slovenijo, je tudi odvisno od tega, da ni zvez in je treba imeti torej prevoz. Če si starejši, je torej bolj dostopno. Vsekakor se da priti do informacij o tem, kaj se dogaja na drugi strani meje.

Bi hodili z dekletom ali fantom iz Slovenije? Če bi imeli fanta ali dekle iz Slovenije, bi se bili pripravljeno odseliti?

NICOLE: Ja, mislim, da mi to ne bi povzročalo večjih problemov. Vsekakor bi bilo odvisno od tega, koliko bi bila res zaljubljena. Če bi bila samo preprosta simpatija, ne bi spreminjala svojih načrtov za fanta. Ljubezen je ljubezen, vendar je treba tudi misliti na svoje interese in na lastno prihodnost.

OKROGLA MIZA V DSI: KAKO MLADI ČUTIJO SLOVENSTVO

V zvezi z vprašanjem odnosa mladih do slovenske identitete in Slovenije, ki smo se mu posvetili v prejšnjih številkih ob obravnavanju raziskave Suzane Pertot, je v Društvu slovenskih izobražencev v ponedeljek potekala zelo dobro obiskana okrogla miza, ki so se je poleg nekaterih dijakov udeležili še raziskovalka Suzana Pertot, prof. Alenka Rebula Tuta in naš odgovorni urednik Jurij Paljk, medtem ko je večer povezovala kolegica Breda Susič. Bila je zelo živahna razprava, kjer so prišli do izraza tudi nekateri konkretni predlogi za tesnejši stik s slovenstvom in matično domovino, kot npr. omogočanje vidnosti slovenske nacionalne televizije v zamejstvu ali pa večja prisotnost mladinskih revij iz Slovenije in sploh slovenske popularne kulture pri nas.

ALICE: Ja, seveda! Vsekakor bi moral biti tehten razlog, zato da bi se preselila v Slovenijo. Najraje bi namreč ostala na našem Krasu, ker mu pripadam.

MARTINA: Mislim, da ne bi videla v tem nič zgrešene, če bi bila ljubezen res iskrena in močna.

IVANA: Mislim, da so "mešani" pari (zamejec-Slovenec iz Slovenije) nekaj pozitivnega za nas, ker se tako približamo matični državi. Če bi imela fanta, ki bi stanoval nekje blizu na drugi strani meje, se ne bi preselila. Drugače bi bilo, če bi on stanoval v notranjosti Slovenije... Sicer se o tem nisem nikoli spraševala...

NATAŠA: Mislim, da bi bilo pozitivno, ker imamo tudi veliko skupnih stvari. Ne vem, če bi se zaradi ljubezni preselila, vendar tega ne izključujem.

MITJA: Imam nekaj prijateljev in znancev, ki so hodili s kom iz Slovenije in ki so se tudi poročili ter živijo v Trstu. Mislim, da so v redu družine in da je normalno, da se eden od dveh preseli.

Kaj mislite o tem, da bo Slovenija v kratkem vstopila v Evropsko

unijo? Kako razmišljate o tem, da bo v kratkem meja padla?

NATAŠA: To bo lahko pozitivno, pa tudi negativno.

IVANA: Bojim se, da bo vse podobno Ameriki... Jaz vidim Slovenijo kot majhno državo, ki pa je zelo raznolika in ima dosti zanimivosti koncentriranih na tako majhnem koščku zemlje. Vse to čutim tudi za svoje. S tem, da se Slovenija približuje Evropi, sili v negotovo prihodnost, kjer bo izgubila te značilnosti. Obratno pa sem že večkrat pomislila, da bi bila vesela, če bi Trst prišel pod Slovenijo, da bi premaknili mejo...

ENRICO: Imam vtis, da je med mladimi v Sloveniji moda, da oponašajo in prevzemajo navade iz Italije: na primer, ko mešajo italijanske ali angleške besede v pogovor. V tem vidim neko negotovost v njihovi identiteti. To je negativno tudi za nas, ker ne vidimo več Slovenije kot kako trdnjav slovenstva, kot je bila morda nekoč. To je stvar neke mode, vendar je negativno...

LUKA: Jaz vidim vstop Slovenije v EU kot nekaj pozitivnega, še zlasti za naše mesto, ker se bo po mojem Trst zelo

razvil, bo nekako tako, kot ko je bilo pod Avstrijo...

ALJA: "Ko bo Slovenija prišla v Evropo, ne bi smelo biti več mej, torej mi ne bi smeli več biti zamejci. Radovedna sem, ali nas bodo oni prštevali med Slovence, kot če bi bili njim enaki, ali če bomo še vedno zamejci, tudi če meje ne bo več."

Naj mi bo ob koncu intervjujev dovoljen še osebni komentar. Bila sem prijetno presenečena nad zgovornostjo, sproščenostjo, treznim razmišljanjem in jasnimi stališči mladih sogovornikov. Predvsem pa nad tem, kako so se v pogovoru razvneli, kako so želeli povedati svoje mnenje o temi, ki je zadobila včasih tudi nekoliko bolj osebne in delikatne nianse. Kasneje so mi profesorice zaupale, da se je debata spontano nadaljevala tudi v razredih, ko so svoje mnenje želeli izraziti še tisti dijaki, ki niso sodelovali pri intervjuju za časopis. To se mi je zdelo zelo pozitivno, saj pomeni, da jih problematika žuli, ne glede na to, ali se počutijo bolj ali manj povezani z matico.

Tudi ko je prišla na dan kritika na račun slabe obveščeniosti Slovencev v Sloveniji o naših razmerah, o zaprtosti in samozadostnosti Ljubljančanov, o tem, da se slovenska mladina obnaša drugače kot oni, se je navezadnje izkazalo, da so imeli intervjuvanci nek jasen odnos do Slovenije in da se torej ne bi moglo govoriti o kaki brezbriznosti. Sicer so dijaki sami opozorili, da imajo tudi veliko takih sošolcev, ki se enostavno ne zanimajo za vprašanja, ki smo se jih v pogovoru dotaknili. Upamo, da bodo tudi ti naši članki spodbuda - pa čeprav skromna -, da ostaneta pozornost in zanimanje za teme, ki smo jih odprli, med mladimi vedno živa.

POTOPIS

OD NOVE GORICE DO SANTIAGA (7)

CAMINO FRANCES

NACE NOVAK

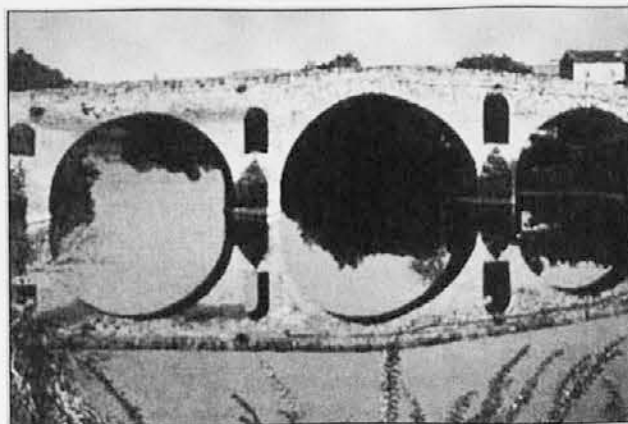
Začelo se je s pivom, nadaljevalo z odlično večerjo in zaključilo s tradicionalnim Carajilhom (izg. Karahiljo), pijačo, v kateri je močno sladkani kavi primešan konjak, v mešanici pa praviloma plava še rezina limone in nekaj praženih kavnihih zrn. Sladko in močno.

V nekaterih zavetiščih so se zelo resno držali urnikov in so poskrbeli, da je bil ob določeni uri mir, drugod je bilo vse skupaj bolj sproščeno, nekaj pa je bilo tudi takih brez oskrbnika, kjer si bil sam svoj gospod. V Cizur Menorju je bila "hora legalis" ob 22. uri, tako da sva morala z Jonom na silo prekiniti pogovor, ki mu ni bilo videti konca, in se že v temi skobacati vsak v svojo spalno vrečo.

7. V Puente la Reini prvi žulji

Cizur Menor sem zapustil, še preden se je povsem zdanilo. Pri izhodu iz zavetišča se nas je hkrati zbralo kakšnih deset in skupaj smo se podali na pot. Kot skupina. Brez besed. Vsi predani poti, a z različnimi mislimi, idejami, izkušnjami. Ob izhodu iz vasi se je pot stekla v ocean žita, ki se je z manjšimi poseljenimi ali samotnimi otočki razprostiral visoko gor v smeri hribovja Sierra del Perdon, kamor so vodile rumene puščice. Vsenaokrog žito. Z obeh strani. Pomirjujoče. Kot nalašč za kratko hoditacijo (pohodniška oblika meditacije).

Po četrtr ure hoje je začela skupina počasi razpadati. Za nekatere je bil tempo prehud,

za druge prepočasen in še vedno brez besed smo se počasi razmaknili. Začutil sem, da je pravi dan, začutil moč v nogah in pospešil. Bolj ko se je pot vzpenjala, bolj sem grizel. Z oddaljene kmetije na enem od otokov sredi žitnega morja se je oglašal zakasneli petelin, greben, poraščen z vetrnicami za pridobivanje električne energije, pa je bil vse bliže.

Na vrhu, ne daleč stran od prve v dolgi vrsti mogočnih vetrnic, s katerimi Španci pro-

izvajajo nezanemarljiv delež električne energije, sem si privoščil kratko pavzo. Če sem se ozrl nazaj po prehojeni poti, sem videl pretežno polja in pašnike, daleč zadaj še gozd, v smeri, kamor sem bil namenjen, pa sem prvič na Camino zagledal trte.

Po štirih urah hoje, pretežno med vinogradi in sadovnjaki in skozi male stare vasice, sem prišel do mesta Puente la Reina, ki je od nekdanjega romarskega stičišča,

saj se tu srečata Camino Frances in Camino Aragones, ki se začne v francoskem mestu Aragon in prečka mejo na drugem koncu Pirenejev. Iz Puente la Reina dalje vodi do Santiaga ena sama, skupna romarska pot.

Zavetišče sem našel že takoj ob vstopu v mesto, a je bilo še zaprto. Lačen kot volk sem se podal na lov za hrano in se komaj ujel trgovca, ki je že zapiral in se pripravljal na popoldansko siesto. S polno plastično vrečko hrane sem se vrnil pred zavetišče, sedel na bližnji travnik in si privoščil pravi piknik.

Šele ko sem se "napokal", sem sezul čevlje in prvič med potjo zagledal žulj tudi na lastni nogi. Pravzaprav jih je bilo več. Pet. In to na prstih oz. med njimi. Niso bili veliki, a bili so in treba jim je bilo posvetiti nekaj pozornosti. Sanj o tem, da bi še isti dan nadaljeval do 21 km oddaljene Estelle, je bilo konec, pa čeprav bi bil, po počutju sodeč, raz-

dalji lahko kos. Če bi s hojo nadaljeval, bi postajali žulji večji in nevarnejši in bi si nakopal samo še več težav.

Zavetišče je med tem odprlo svoja vrata, tako sem se lepo prijavil, dobil svoj žig in si poiskal primerno mesto. Po tuširanju in pranju perila sem se dal k eni od miz v prostorni skupinski sobi in se lotil "popravila". Za droben fižolček velike mehurje na spodnji strani prstov sem drugega za drugim prebodel z iglo iz šivalnega pribora, ki sem jo prej "steriliziral" nad plamenom vžigalnika, potem pa sem jih namazal z bivacyinom in pustil na zraku.

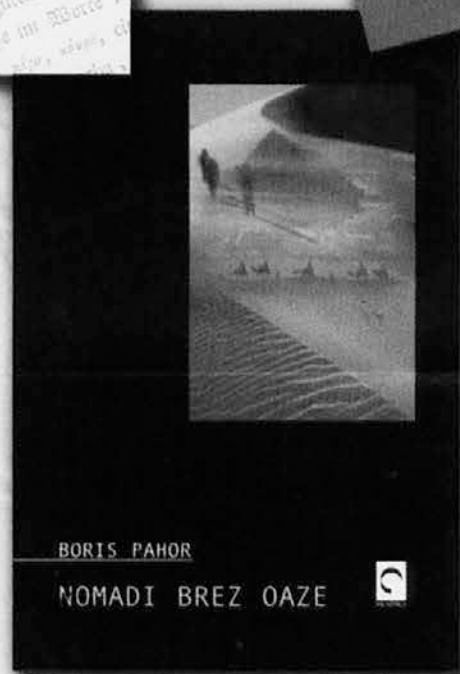
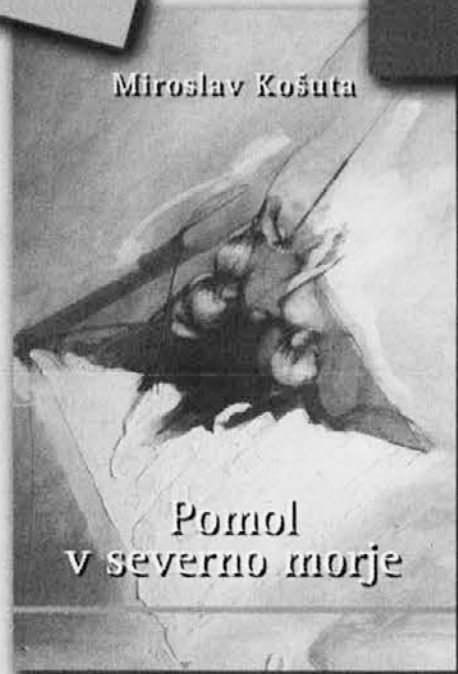
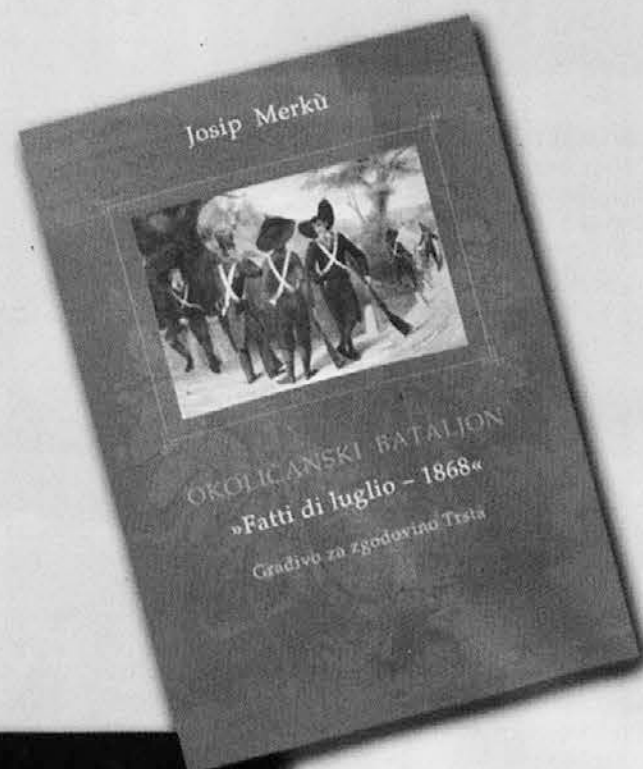
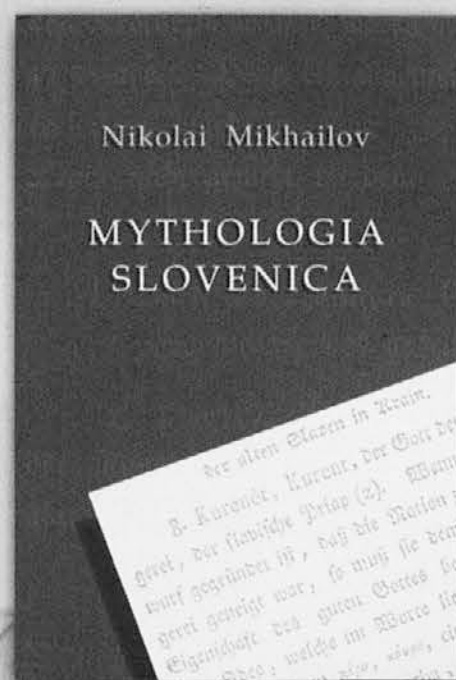
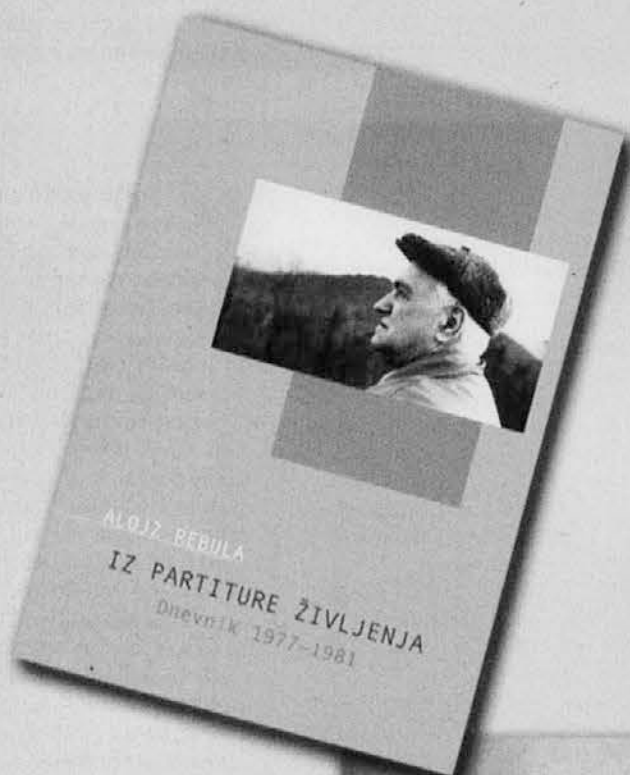
Vreme se je le nekaj minut po tem, ko sem stopil pod streho, skisalo. Začelo je deževati. Sprva se mi je zdelo še fino. Sedel sem na toplem, pisal, bral in opazoval okolico ter sem pa tja s kom izmenjal par besed, potem pa me je začelo počasi vleči na prosto, na sprehod, na zrak.

DALJE

15

ČETRTEK,
12. DECEMBER
2002

Založba **MLADIKA**
želi vesele božične praznike
s knjigami

in z darili za otroke

Knjige dobite v slovenskih knjigarnah in na upravi

Mladika, Trst, ul. Donizetti 3, I-34133

tel.: 040-370 846 • fax: 040-633 307 • e-mail: urednistvo@mladika.com